Inst. RAMONA JIANU

FAMILIA ŞI ROLUL EI ÎN DEZVOLTAREA INTELECTUALĂ A COPILULUI

PrintXpert
editura si tipografie
Craiova, 2009

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

II 419.219

BIBL. CENTR. UNIV.
„M. EMINESCU" IAȘI
II 419.219

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Inst. RAMONA JIANU

626 447

FAMILIA ŞI ROLUL EI ÎN DEZVOLTAREA INTELECTUALĂ A COPILULUI

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Referent ştiinţific: Lect. Univ. Prof. Dr. Ioan Andronic

Copyright 2009 PrintXpert
Toate drepturile sunt rezervate Editurii PrintXpert

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
JIANU, RAMONA
Familia şi rolul ei în dezvoltarea intelectuală a copilului/ Ramona Jianu - Craiova:
PrintXpert, 2009
Bibliograf.
ISBN 978-606-8060-17-0

159.9

Tipar digital executat de Editura PrintXpert
Marca a S.C. TIPOGRAFUL S.R.L.
Craiova, Str. Brestei, nr. 26
Tel/fax 0251/413016

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

21 NOV. 2011

CAPITOLUL I

FAMILIA ŞI ROLUL EI ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI

1.1 Conţinutul conceptului de familie

Familia constituie cea mai veche instituţie creată de om, de-a lungul existenţei sale istorice; reprezintă o formă de comunitate umană ale cărei relaţii între membrii săi permit continuitatea speciei umane şi evoluţia societăţii.

Familia este micro-mediul social în care începe socializarea individului, este principala sursă care oferă omului modele generale de comportament social. "Ea este universală şi există pentru a permite omului să-şi realizeze propria sa natură, pentru a permite umanităţii să se perfecteze."[1][3]

Ambianţa umană în care se naşte şi creşte copilul exercită o influenţă hotărâtoare asupra dezvoltării sale, asupra formării întregii personalităţi. Privită ca nucleu social, familia este prima care influenţează dezvoltarea omului. Cea dintâi şcoală a omului a fost şi rămâne familia.

"În sens larg, familia este un grup social ai cărui membrii sunt legaţi prin raporturi de vârstă, căsătorie sau adopţiune şi care trăiesc împreună, cooperează sub raport economic şi au grijă de copii. În sens restrâns familia este un grup social format dintr-un cuplu căsătorit şi copiii acestuia."[2]

Antropologul francez C. Levi Strauss definea familia ca un grup organizat care îşi are originea în căsătorie, care constă din soţ, soţie şi copii născuţi din uniunea lor, din relaţia lor, deşi uneori acestui grup restrâns i se pot adăuga şi alte rude. Grupul familial este unit prin drepturi şi obligaţii morale, juridice, economice, religioase şi sociale.

---

1 Bătrânu, Emilia – Educaţia în familie, Ed. Politică, Bucureşti 1980, p. 12;
2 Zamfir, Cătălin; Vlăsceanu Lazăr – Dicţionar de sociologie, Editura Balul, Bucureşti, 1998, p. 234;
3 Zamfir, Cătălin; Vlăsceanu Lazăr (coord.) – Dicţionar de sociologie;

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Sociologul american Thomas Burch apreciază că persoanele care trăiesc în aceeași locuință, indiferent dacă sunt sau nu rude sunt considerate ca membrii ai aceleiași unități familiale.

Căsătoria – potrivit Dicționarului de sociologie – "este o modalitate acceptată la nivel social prin care două sau mai multe persoane constituie o familie".[3] Căsătoria prezintă un aspect juridic și altul religios.

Căsătoria civilă este de dată relativ recentă. Căsătoria religioasă este facultativă și nu poate fi făcută decât după sancționarea juridică. În ambele tipuri de sancționare, esențială este recunoașterea socială a unirii maritale. Căsătoria are ca funcție principală să lege între ele două neamuri între care, în mod obișnuit, nu există legături de consangvinitate.

În familia creștină căsătoria este taina prin care un bărbat și o femeie se hotărăsc în mod liber să trăiască împreună, întreaga lor viață, în scopul de a se ajuta reciproc, de a naște și crește copii și a se feri de desfrânare. Astfel ei primesc prin rugăciunile preotului, harul divin care sfințește legătura lor și îi ajută la împlinirea scopului ei.

Familia bazată pe căsătorie a fost cea mai veche instituție socială și a fost întemeiată de Dumnezeu în Rai, ca corespunzând pe deplin naturii sociale a omului "nu este bine să fie omul singur; să-l facem ajutor potrivit pentru el."

(Fac. 2-18). Mântuitorul Hristos, prin participarea sa la nunta din Cana Galileii, săvârșește prima minune. A arătat astfel că acordă o cinste și o prețuire deosebită căsătoriei.

"Harul ce se împărtășește prin această taină este necesar pentru transformarea dragostei firești dintre cei doi soți într-o dragoste spirituală desăvârșită, pentru menținerea bunei înțelegeri dintre ei, pentru îngăduință și ajutorare reciprocă, spre a putea suporta împreună cu curaj și răbdare și a birui toate greutățile inerente vieții de familie, dar și pentru a se împărtăși împreună de toate bucuriile acesteia."[4]

Soțul și soția trebuie să trăiască conștienți de faptul că au primit binecuvântarea de a deveni împreună lucrători cu Dumnezeu în lucrarea de creare a unei persoane.

---

[4] Pr. Prof. Dr. Teodoran Isidor ; Arhid. Prof. Dr. Zăgrean, Ioan – Dogmatica ortodoxă, manual pentru seminariile teologice, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2000, p. 324.
5 Maica Magdalena – Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de azi, Editura Disi, Sibiu, 2000, p.14.

BCU TRANSILVANIA UNIVERSITY LIBRARY

"Unirea soților trebuie să se facă cu frică de Dumnezeu și cu rugăciune, ca El să-I binecuvânteze ca și pruncii să fie zămisliți nu numai trupește, ci și duhovnicește."[5]

1.2Tipuri de familii

Fiecare societate are un anumit sistem familial. Sistemele familiale există peste tot și pot fi foarte diferite de la o societate la alta; ele se diferențiază după gradul de cuprindere a grupului familial, forma de transmitere a moștenirii, modul de stabilire a rezidenței noilor cupluri, modul de exercitare a autorității în cadrul familiei.

În raport cu gradul de cuprindere, familiile pot fi:

- familie nucleară – formată din soț, soție și copiii lor minori;
- familie extinsă – formată dintr-un număr mai mare de rude de sânge.

În majoritatea societăților din lume, în prezent, forma cea mai răspândită de familie este cea nucleară. Fiecare persoană face parte din două familii nucleare: familia părinților săi și familia pe care și-a constituit-o prin căsătorie.

Se apreciază că persoanele care trăiesc în aceeași locuință, indiferent dacă sunt sau nu rude, sunt considerate ca membrii ai aceleiași entități familiale; în acest caz unitatea familială este în funcție de locuință și este cunoscută sub denumirea de familie de rezistență.

În situația în care membrii familiei nu împart aceeași locuință, ci locuiesc la distanțe mari, în cazul în care soțul sau soția sunt plecați în alte localități avem de-a face cu familia de interacțiune.

Familia simplă apare ca o unitate separată, condusă de soț sau de soție sau de ambii.

Familia largă este condusă de cel mai vârstnic sau de către un consiliu format din cei mai vârstnici.

Un alt aspect în legătură cu conceptul de familie îl constituie demersurile de **familie normală** și **familie anormală**.

BCU "ASIMEN TRAIAN" UNIVERSITY LIBRARY

Prin noțiunea de familie normală se înțelege familia care este compusă din soț, soție și copii. Prin noțiunea de familie anormală se înțelege o familie incompletă, adică fără unul din soți sau fără copii.

O altă formă de înțelegere a termenului de "familie normală" este familia închegată oficial în fața organelor de stat, iar familia anormală este cea neoficializată de organele de stat, trăindu-se în concubinaj.

Dacă ne referim la caracterul etic al familiei, atunci prin "familie normală" se înțelege familia constituită pe bază de respect și iubire, iar în cazul "familiei anormale" este vorba de constituirea unei familii pe bază de interese.

Un alt aspect al termenului de "familie normală" este cel care se referă la familie care duce o viață demnă, onorantă și în care se asigură copiilor o educație aleasă.

„Familia anormală" se referă la acele familii dezorganizate în care există persoane alcoolice, bolnavi cronici, care nu lucrează, vagabondaj, prostituție. În aceste familii apar copiii problemă, copii delincvenți și alte carențe sociale.

Familia rurală

Comportamentele și structurile familiale diferă de la o familie la alta, în funcție de câteva elemente importante:

- cadrul geografic și agronomic;
- varietățile existente în ritmul muncilor agricole;
- varietățile existente în genurile de obligații profesionale;
- nivelul economic mai ridicat sau mai scăzut al unei regiuni sau alteia.

Familiile din mediul rural prezintă câteva caracteristici principale și anume:

- o slabaă independență a vieții de familie, îndeosebi a vieții economice față de mediul geografic;
- o coincidență frecventă între unitatea de exploatare, unitatea de producție și unitatea familială, familia reprezentând în mediul rural principala unitate de producție;

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- o foarte strânsă legatură între noțiunea de familie și noțiunea de patrimoniu. Această legatură generează și o psihologie aparte a tânărului.

În familia rurală de tip tradițional întâlnim o depășire a cadrului familial strict conjugal, o existență a mai multor generații în cadrul aceluiași menaj. Membrii familiei de acest tip sunt subordonați capului familiei. O trasatură a grupului familial din mediul rural tradițional o constituie coeziunea puternică a membrilor săi în jurul capului de familie, derivând din faptul că, simțindu-se legați de pământ, oamenii se simt legați în același timp de unitatea familială ce lucrează pământul.

Familia urbană

„Dezvoltarea și urbanizarea orașelor, alături de dezvoltarea industrială a tuturor ramurilor economiei naționale au o influență deosebită asupra familiei."[6]

Treptat se face trecerea de la familia largă la familia nucleară, de la familia extinsă la familia restransă, formată din părinți și copiii lor necăsătoriți. Trecerea de la familia largă la familia nucleară, rezultă din faptul că dezvoltarea industrială a orasului modern, sporește mobilitatea geografică, atrăgând după sine dizlocarea vechilor familii.

Restrângerea dimensiunilor familiei rezultă din faptul că în societatea industrială, fiecare persoană intra în activitate și își câștigă singur un salariu. Tinerii care se căsătoresc își fac menaje separate, lăsându-i pe cei bătrâni singuri. Această tendință a familiei nucleare de a se izola de familia largă atrage dupa sine multiple dificultăți pentru viața de familie.

Una dintre dificultățile cărora trebuie să le facă față oamenii este aceea care privește securitatea bătrânilor asigurată înainte de familia largă și care astăzi, în noile condiții, revine în măsura societății.

Urbanizarea și industrializarea nu atrag întotdeauna și în orice împrejurări dispariția familiei largi. După unii sociologi și psihologi, familia largă se menține în mediul industrial urban, dar nu în accepțiunea veche a acestui termen, respectiv nu ca un ansamblu

[6] Florica, Manoiu, Viorica Epureanu, „As. Soc. in Romania", Ed. All, Bucuresti, 1997, p. 43

B.C.U. "M. EMINESCU" IAȘI
BCU IAȘI / BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ LIBRARY

de familii reunite într-un cadru de locuit unic sub autoritatea unui şef, ci ca totalitatea de persoane care sunt rude, poarta acelaşi nume, se consultă şi se sprijină reciproc.

Printre transformările pe care le suferă familia în procesul urbanizării şi industrializării pe plan mondial reţinem:

a.Modificarea funcţiei economice a familiei în sensul diminuării laturii ei productive şi a sporirii laturii ei de consum;

b.Modificarea dimensiunilor grupului familial, în sensul trecerii de la familia largă de tip tradiţional spre o familie de tip nuclear care menţine relaţii cu familia largă în forme modificate;

c.Schimbarea relaţiilor dintre membrii grupului familial ca şi schimbarea rolurilor pe care aceştia le realizează.

1.3 Funcţia educativă a familiei

1.3.1 Rolul familiei în creşterea şi educarea copiilor

Creşterea şi educarea copiilor reprezintă îndatoriri şi responsabilităţi deosebit de importante ale familiei, oricare ar fi dificultăţile economice sau de altă natură. Mediul educogen familial are şi el influenţă deosebit de puternică asupra formării personalităţii copilului, a comportamentului lui, care îşi menţin forţa educativă uneori toată viaţa. Dupa ce copiii merg la gradiniţă sau la şcoală, funcţia educativă a familiei nu încetează, ci ea continuă cu aceeaşi importanţă, ca interacţionând cu funcţia educativă a funcţiilor de învăţământ. De altfel, funcţia socio-educativă a familiei nu încetează toată viaţa, părinţii îi consideră tot copiii lor şi pot, oricând, să vină cu un sfat bun pentru ei. „Abandonarea sau diminuarea funcţiei educative constituie cauza primordială a neîmplinirii copiilor şi adolescenţilor, a apariţiei şi amplificării delincvenţei juvenile, a tuturor devianţelor şi infracţiunilor săvârşite de copii şi tineri."[7]

[7] Bontaş, Ioan - Pedagogie, Ed. All, Bucureşti, 1994,p. 267.

BCU IAŞI/CENTRA... UNIVERSITY LIBRARY

Privită ca nucleu social, familia este prima care influenţează dezvoltarea omului, ea punându-şi amprenta pe întreaga sa personalitate. Funcţia educativă a familiei constă, în primul rând, în pregătirea copilului pentru viaţă. Familia este considerată colectivitatea cea mai potrivită pentru formarea omului, deoarece îi oferă modelele rolurilor sociale pe care le are de îndeplinit în funcţie de sex, vârstă şi pregătire.

Familia exercită o influenţă directă şi complexă asupra copilului. Primii ani de viaţă ai copilului sunt foarte importanţi pentru consolidarea generală a trăsăturilor de bază ale caracterului şi ale conduitei. Rolul familiei ca mediu apropiat este foarte important, în special în etapele timpurii ale dezvoltării psihice a copilului. Familia este un model uman complex, care se impune cu prioritate copilului. Ea este unicul model în primii ani de viaţă. Orice insuficienţă sau lipsă a mediului familial exercită influenţe negative asupra formării şi structurării personalităţii copilului.

„Educaţia poate fi privită ca o ofertă social, complexă, cognitivă şi de servicii pentru formarea de abilităţi, aptitudini, aspiraţii, interese, implicate nu numai în serviciile şi profilul vieţii sociale prezente, ci şi în cele ale tendinţelor ce se conturează pentru viaţa socială."[8]

Educaţia exercită o influenţă asupra individului prin intermediul unei multitudini de metode, procedee şi măsuri fundamentate ştiinţific şi utilizate conştient, ţinând cont de nevoile copiilor. Sentimentul de securitate se obţine prin relaţii continue şi stabile, iar predictibilitatea şi rutina familială permit copiilor să se simtă în siguranţă atunci când întâlnesc noi experienţe şi situaţii în schimbare.

„Copiii au nevoie de a explora şi de a fi stimulaţi de experienţe noi şi de o creştere a informaţiei pentru a-şi dezvolta inteligenţa, încrederea în sine şi sentimentul de control asupra lumii în care trăiesc."[9] Cele mai importante elemente în acest context sunt oportunităţile de interacţiune socială, joacă şi stăpânirea limbajului.

Kellmer-Pringle afirma că, probabil, cel mai crucial factor pentru abilitatea intelectuală este calitatea mediului lingvistic. Aceasta nu înseamnă numai cantitatea de

[8] Popovici, Helena art. Copiii ocrotiti au nevoie de noi! Cum îi ajutam? In relatia educator-copil-parinte in actiunea educationala. Riscuri si probleme sociale, Bucuresti 2000, p.74.
[9] Smith, Carole, „Adoptie si plasament familial. Cum si de ce?", Ed. Alternative, Bucuresti 1993, p.40-41.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

conversație, dar gradul și bogăția limbajului folosit și conținutul și lărgimea schimburilor lingvistice. Dezvoltarea limbajului depinde, de asemenea, si de procesul interacțiunii sociale, mai intâi ca baza a învățării reale a unui vocabular și a regulilor de legare a cerințelor și, în al doilea rând, ca mod în care copiii ajung să înțeleagă semnificația schimburilor sociale, interpretând ce li se spune și răspunzând adecvat.

Pregătirea pentru viața omului de mâine începe din primele luni de existența și primii chemați să pună bazele educației sale sunt părinții, familia. „Mulți copii fac dovada unei retardări mintale ca urmare a internării într-o instituție de ocrotire socială inadecvată și pot ajunge la handicapuri intelectuale dacă rămân în acestea un timp mai indelungat, există o asociere între delincvența și destramarea căsniciilor, psihopatiile legate de lipsa de afecțiune sunt uneori consecința trăirii separărilor multiple și a vieții în instituțiile de ocrotire în copilăria timpurie, iar nanismul este specific mai ales la copiii care provin din familii lipsite de afecțiune sau care îi resping."[10] Familia oferă copilului un mediu afectiv, social, cultural. Mediul familial, mai ales sub aspect afectiv este o școală a sentimentelor în care se modelează sub acest aspect personalitatea. Copilul trăiește în familia sa gama variată de relații interindividuale, copiindu-le prin joc, în propria conduită.

Participarea părinților la necazurile copiilor, la evenimentele din viața acestora, le dau liniștea și siguranța necesare creșterii normale a copilului. Nu frica, nu teama trebuie sa îl determine pe copil la acțiune; e bine să li se explice natura greșelilor săvârșite, gravitatea acestora și să nu se apeleze la măsuri unilaterale de natură să producă blocaje psihice și dezadaptare socială.

Familia și școala sunt cei doi factori principali care modelează personalitatea copilului. Ele trebuie să conlucreze, nu să meargă în direcții opuse. Modul în care se dă sprijinul la învățătura are o mare influență în dezvoltarea capacităților psihice și morale ale copilului. Unii parinți se substituie acestuia în îndeplinirea îndatoririlor școlare, ceea ce îi creează o stare de pasivitate și o falsă concepție despre muncă. Alții au o atitudine rigidă, aspră, ceea ce îl inhibă, frânându-i dezvoltarea gândirii.

[10] Smith, Carole, „Adoptie si plasament familial. Cum si de ce?", Ed. Alternative, Bucuresti 1993.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

În formarea atitudinii față de munca, foarte important, este modelul pe care părintele îl oferă în această direcție. Motivația învățăturii depinde de atitudinea părintelui față de viitorul copilului, de pregătirea lui pentru profesie, de orientarea lui justă în alegerea acesteia.

Copilul va imita toate rolurile sociale pe care le joacă adultul. Se stie ca aceste roluri sunt structurate diferit de la individ la individ. Persnalitatea se creaza diferit, pe baza a ceea ce mosteneste si a ceea ce experimenteaza chiar din primii ani de viata. In procesul de formare a personalitatii, scoala continua ceea ce a inceput familia, dar se poate sa si rastoarne ceea ce aceasta a pus la temelie prin inlocuirea modelelor oferite de familie cu altele noi, uneori total opuse. Aceasta se intampla atunci cand, din diferite motive, familia nu constituie un mediu educativ, cand anumite carente in structura si interrelatiile ei, dar mai ales in metodele ei de educatie, o transforma intr-o comunitate generatoare de climat favorabil deviatiilor comportamentale.

Copilul, pe masura ce creste, simte nevoia sa iasa din cercul restrans al familiei pentru a invata si alte deprinderi sociale de care va avea nevoie ca adult si mai ales pentru a satisface anumite nevoi psihologice ce apar o data cu varsta. Din clipa in care copilul se ataseaza unui grup din afara familiei, controlul conduitei lui devine o problema.

Grupurile de adolescenti isi creaza in cadrul lor coduri de valori si norme de conduita proprii, in majoritatea cazurilor diferite de cele ale familiilor din care provin, ceea ce duce la conflictul dintre familie si adolescent.

In majoritatea cazurilor, parintii nu stiu cand sfarseste si cand incepe o noua perioada in cresterea si dezvoltarea copilului, iar valorile, caracteristicile si exigentele fiecarei varste sunt rigid intelese, fapt care duce la conflicte in cadrul familiei.

Climatul familial conflictual impiedica procesul normal al formarii personalitatii. In momentul in care tanarul revendica dreptul de a raspunde de propriul sau viitor, familia nu trebuie sa se opuna. Prelungirea fortata a statului si rolului de copil impiedica integrarea sociala normala a adolescentului.

Fiecare societate incredinteaza parintilor si familiei ca intreg, misiunea extrem de importanta de a transmite copiilor norme si reguli morale de conduita. In situatiile in care

BCU "ASPETI TRAIAN" UNIVERSITY LIBRARY

familia nu isi indeplineste functiile, copilul va manifesta tendinte de marginalizar devianta care au un impact negativ asupra dezvoltarii armonioase a conduitei. Majorit anomaliilor sale psihice, afective sau caracteriale provin din absenta realizarii functiil familiei si responsabilitatii parintilor.In concluzie, in prima parte a vietii, mediul principal de formare a omului este familia; „familia prin structura si destinatia ei influenteaza personalitatea copiilor, educa spiritul de comunicare, cooperare, asigura transmiter obiceiurilor si valorilor, orientandu-i din punct de vedere moral."[11]

1.3.2 Educatia copilului in perioada 0-3 ani

In prima copilarie – perioada de la nastere pana la trei ani – educatia este reali o singura institutie – familia. A educa noul nascut inseamna a-i ingriji bine corp satisface necesitatile de miscare. Familia trebuie sa asigure noului nascut cond favorabile trecerii din mediul placentar in cel aerian, usurandu-i adaptarea. Princi actiuni ale vietii noului nascut sunt: suptul – activitate complexa, de natura instinctiva concentreaza aproape intreaga sa existenta; urmeaza somnul – care ocupa, in primel 88% din timp, si miscarea, activitate musculara prin care copilul raspunde la doi stimu externi: zgomotul si lumina. In primele luni de viata ale sugarului apar miscarile spont care nu sunt legate de excitanti precisi, si care treptat, se transforma in gesturi de apuc pipait, purtat la gura.

Incepand cu luna a – IV – a, apar primele forme ale limbajului, ganguritul si sta afective diferentiate. Astfel, de la starile simple de placere sau neplacere se trece la te si simpatie, aceasta din urma manifestata prin suras. La sfarsitul primului an de viata imitatia. In urmatorii ani apar mersul si limbajul articulat care transforma con comportamentul copilului.

Unul dintre primele momente importante din viata sugarului este intarca realizand detasrea completa a copilului de organismul matern, devenind astfel si m

[11] Rosca, Cristinel art. „Relatia copil institutionalizat-familie", in revista „Protectia sociala a copilului. Familia in contextul educatiei integrate", nr. 10/2001, p. 14.

BCU ASCE ITRA UNIVERSITY LIBRARY

dependent de mediul social. Un alt moment important in viata copilului este mersul. El nu se invata, cum crede majoritatea parintilor. Copilul merge de la sine, dupa ce parcurge mai multe etape: taratul pe burta, mersul de-a busilea, mersul cu sprijinul persoanelor din jur. Mersul influenteaza intreaga evolutie mintala a copilului. Pozitia verticala ii deschide un orizont mai larg, iar apropierea de obiecte ii usureaza posibilitatea contactului cu ele.

Prima achizitie sociala a omului este limbajul. Este foarte importanta influenta limbajului asupra gandirii. Cu ajutorul limbajului, copilul intra in lumea simbolurilor. Obiectele din jur nu mai sunt doar mijloace care ii produc placere prin simpla lor manipulare, ele incep sa-l intereseze ca obiecte in sine, cu semnificatia, cu rolul lor.

„Pe baza comunicarii verbale se contureaza conduite noi cum ar fi simpatia si antipatia, evaluarea, gelozia, timiditatea, simularea si imitatia, si astfel se dezvolta trebuintele afective si de socializare."[12]

O necesitate vitala a copilului este hrana. Cu cat alaptarea naturala este mai prelungata, cu atat se asigura copilului o mai puternica imunitate naturala. Intarcatul prematur are urmari negative si pe plan psihic, urmari ce apar mai tarziu in viata individului.

Copilul trebuie sa aiba coltisorul sau, care constituie lumea sa.Aceasta lume trebuie sa fie un cadru simplu, curat si placut, din care sa se inlature tot ceea ce poate sa il jeneze.Pana la trei ani dezvoltarea copilului este strans legata de prezenta adultului.Dezvoltarea mintala este stimulata de prezenta activa a unei alte persoane.

Lasat singur fara contacte sociale si mai ales afective, se va dezvolta greu, incet; este situatia copiilor crescuti inafara mediului familial.„Necesitatea unei prezente umane se impune in prima copilarie cu atat mai mult, cu cat dominanta ei este activitatea senzorio-motorie."[13]Copilul in imediata lui apropiere, gaseste stimuli vizuali, sonori, tactile.In acest scop pot fi folosite o serie de jucarii multicolore si sonore. Din clipa in care incepe sa mearga spatiul explorat de copil se largeste.De la leagan trece la camera, casa, gradina, parc.

[12] Verza, Emil; Verza, Florin Emil – Psihologia varstelor, Ed. Pro Humanitas, Bucuresti, 2000, p.68.
[13] idem.p 128

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

In ceea ce priveste mersul, parintii il pot ajuta pe copil, oferindu-i sprijin sau temperandu-i nerabdarea, ferindu-l de accidente.Cand incepe sa mearga prezenta mamei este necesara si ca suport afectiv.S-a constatat ca micutii despartiti timpuriu de mamele lor merg mai greu.

Invatarea limbajului se intinde pe o perioada destul de lunga.Cele mai elementare reguli ce trebuie respectate sunt:copilului trebuie sa i se vorbeasca rar, distinct, articulat, sa se foloseasca cuvinte si fraze simple.Urmeaza corectarea cu grija si promptitudine a greselilor.Rapiditatea cu care un copil invata sa vorbeasca depinde de stimuli externi care se deosebesc de la un mediu familial la altul, de la sat la oras.

Limbajul este in stransa legatura cu gandirea.Se dezvolta inteligenta practica, senzoriomotorie care permite individului sa se adapteze prin comportament imediat si direct la situatii noi, si inteligenta verbala care foloseste cel de-al doilea sistem de semnalizare-limbajul.

Parintele, pentru a exersa limbajul si gandirea, se poate folosi de curiozitatea copilului, de inclinatia lui naturala de a imita.El poate folosi toate formele de activitate pentru care copilul manifesta un interes spontan.

Copilul castiga minimum de experienta prin cunoasterea treptata a mediului inconjurator; prin repetarea si asemanarea unor situatii, ajunge sa efectueze primele forme de rationament. „Jocurile care exerseza simturile inlesnesc si dezvoltarea limbajului.Ele regleaza motricitatea si dezvolta inteligenta prin unele dificultati gradate pe care le pun"[14].

Educatia caracterului se bazeaza pe temperament, ca incepand sa se profileze chiar din prima copilarie.Fiecare copil are un fel propriu de a fi :afectuos sau indiferent, vesel sau imbufnat, inchis sau vorbaret.Influenta mediului familial este considerabila asupra acestor moduri de a actiona, fapt care probeaza educabilitatea caracterului.Se va incepe prin educatia afectivitatii, manifestata sub forma starilor de placere sau neplacere.Eforturile unor parinti de a feri copilul de orice impresie dezagreabila are drept rezultat formarea unui caracter deplorabil.

[14] idem. p. 121

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Un copil prea alintat devine capricios, dar si a folosi frica drept mijloc de educatie este gresit.Frica de singuratate, frica de intuneric ocupa un loc important in viata copilului, ca si dorinta de a domina.Daca parintii inabuse in mod stangaci, printr-o autoritate excesiva vor contribui la instalarea sentimentului de inferioritate sau daca reprima bruatal tendinta copilului de a se atasa de o persoana ii creeaza reactii de frustrare.

Sunt putini parinti sensibilitatea instinctiva a copilului pana l atrei ani, ceea ce duce la o serie de greseli educative cu repercursiuni asupra caracterului.O atitudine calma, atenta si binevoitaoare a celor din jur asigura copilului echilibrul afectiv.O asemenea atitudine franeaza reactiile sale agresive sau de gelozie, stimuleaza necesitatea sa de simpatie ptentru altii.

Primele manifestari ale caracterului se produc inrelatiile cu membrii familiei.Acestia vor fi atenti sa nu comita prin exigente exgerate greseli de educatie a caracterului sau sa neglijeze total influentarea lui.

In momentul in care copilul este capabil sa raspunda intr-o forma coodonata solicitarilor mediului inconjurator, el apartine acestui mediu, devine sociabil.

Nu trebuie uitat de catre parinti ca pana la varsta de doi ani copilul este inca un „bebe", nu numai prin stangacia gesturilor, ci prin toate atitudinile si reactiile sale.De aceea parintii vor fi mereu aproape pentru a-l ocroti.

In concluzie, in primii trei ani ai copilariei educatia va folosi doua cai fundamentale:protectia si stimularea.Prima copilarie este prin excelenta faza educatiei familiale deoarece in majoritatea cazurilor familia este singura care exercita influenta asupra copilului si o importanta decisiva o are acum ambianta familiala, calitatea acesteia.

„Educatia copilului este reusita atunci cand are stilul de viata propriu varstei sale.Un bebelus reusit este un copil care se inalta frumos, ca o planta sanatoasa; un copil avid sa cunoasca mica lume dimprejurul lui, caruia ii place activitatea si jocul, atasat de anturaj si mai ales de mama sa prin afectiune."[15]

[15] Debesse,Maurice,„Etapele educatiei.Ed.Didactica si Pedagogica",Buc.1981.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

1.3.3. Educatia copilului in perioada 3-6 ani.

Perioada cuprinsa intre 3 si 6 ani este numita a doua copilarie.Copilul incepe sa gandeasca dar gandirea lui este complet diferita de de cea a adultului, fapt pentru care unii parinti necunoscandu-i comit greseli grave de educatie.Primele forme de rationament ale copiilor care se bazaeza pe asociatii, ii fac pe parinti sa creada ca acesta poate intelege rational ceea ce i se cere.Parintii socotesc nesupunerea copilul drept incapatanare si o trateaza ca atare.Ca urmare se va asista la complicarea si adancirea proceselor de cunoastere, la shimbarea atitudinii fata de mediul inconjurator, in sfarsit, la perfectionarea formelor de activitate ale copilului.[16]

„Jocul continua sa ramana activitatea de baza a acestei varste, dar devine din ce in ce mai complex.Prin joc, copilul realizeaza prima reprezentare a lumii si prima reprezentare a propriului sau eu.El incepe sa foloseasca pentru prima oara pronumele eu, al meu".[17]

Incepand cu aceasta varsta, copilul descopera nu doar existenta altora, ci si propria sa existenta. El isi percepe mai clar diferitele parti ale corpului, mai mult, percepe diferentele anatomice dintre sexe.

La aceasta varsta copilul incepe sa manifeste unele forme de opozitie nascute din dorinta de a se afirma. Este asa numita criza de opozitie de la 3 ani, prin care copilul lupta pentru cucerirea independentei. Durata si intensitatea acestei crize variaza de la un copil la altul in functie de temperament si conditiile de mediu in care creste. Aceasta tendinta este confundata cu incapatanarea de catre parinti si ei incearca sa o inabuse.

Criza de opozitie este urmata de una de afirmare. Copilul incearca sa se afirme prin captarea atentiei, simpatiei, admiratiei celor din jur. El canta si danseaza cu usurinta si placere. Tendinta de a imita adultu ramane pe primul plan al vietii sale, trecand insa la imitatia diversificata. El imita adultul in diferite roluri, se joaca de-a medicul, de-a mama, de-a tata.

---

[16] Pantelimon, Golu;Verza, Emil;Zlate Mielu, Psihologia copilului Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti 1993 pag.74.
[17] Batranu,Emilia, Educatia in familie, Ed. Politica, Buc.1980, p.123.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Intre 3 si 6 ani afectivitatea creste foarte mult. Este perioada atasarii pasionale indeosebi de mama, atasare ce da nastere la unele manifestari de gelozie acuta fata de ceilalti membri ai familiei.

A doua copilarie este numita si „varsta intrebarilor". Nu este bine ca parintii sa refuze sa raspunda copiilor pe motiv ca ei nu pot intelege ceea ce ii vor spune, nici sa-i dea un raspuns la intamplare numai pentru a scapa de el. Pe baza acestor raspunsuri el isi construieste o lume pe masura intelegerii sale; depinde de parinti ca aceasta lume sa fie cat mai aproape de realitate.

La 3 ani copilului ii place sa se uite la carti cu poze colorate si sa imite vocal animalele. Stie la ce folosesc diferite obiecte. Recunoaste alb, negru si rosu si intelege notiunea de mare si mic. Este foarte mandru cand realizeaza ceva, stie sa manance cu lingura si isi pune hainele in ordine. Ii place sa se joace cu jucarii, cuburi.

La patru ani copilul poate face o constructie din cinci cuburi, poate desena cruciulite si patrate. Stie sa identifice care linie este mai lunga, sa numere 4-5 obiecte, aratandu-le cu degetul. Cand alearga schimba cu usurinta directia si ritmul. Merge singur la toaleta, se spala pe maini si pe dinti si isi inoada sireturile incheie si descheie nasturii. El poate indica 10 parti ale corpului, spune daca un obiect este usor sau greu, scurt sau lung. Stie in jur de 1000 de cuvinte, ii place sa vorbeasca mult, sa povesteasca, pune multe intrebari.

Intre 5 si 6 ani jocul capata caracteristicile fundamentale ale muncii: finalitatea si perseverenta Specific jocului este faptul ca incepe si sfarseste la intamplare, in timp ce munca are inceput si sfarsit precis, are directie si scop.

Copilul va fi indrumat sa persevereze in actiunea inceputa, sa aiba rabdare, sa se fereasca de superficialitate, sa doreasca sa faca cat mai bine tot ceea ce face. Intrebarile pe care le pune dovedesc marea lui sete de cunoastere. Nu este o curiozitate gratuita; al doreste sa participe la tot ceea ce se petrece in jurul sau pentru a putea intelege lumea. Pentru ca aceasta curiozitate sa ii serveasca copilului la dezvoltarea mintala si adaptarea sa sociala, trebuie ca acesta sa fie obisnuit sa observe metodic si sistematic.Observatiile asupra lumii inconjuratoare se realizeaza in joc. Parintele, pentru a-l stimula, se va asocia jocului, pentru a-l invata pe copil jocuri noi cu caracter educativ.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

La 5 ani vocabularul copilului se mareste simtitor (1.500-1.900 de cuvinte), cunoaste zilele saptamanii, foloseste propozitii complexe, povesteste folosindu-si foarte mult imaginatia. La aceasta varsta copilul incepe sa aiba apraope acelasi limbaj si conduita ca si adultul.

In aceasta perioada educatia trebuie sa cuprinda trei laturi esentiale: educatia simturilor, educatia imaginatiei, educatia caracterului.

Educatia simturilor se realizeaza in cadrul a ceea ce numim o adevarata experienta de viata. Copilul trece treptat de la nedefinit la definit, de la perceperea de ansamblu, la detalii. El trebuie ajutat sa perceapa corect realitatea, pornind de la perceperea globala a obiectelor concrete, trecand treptat la analiza lor senzoriala. Copilul trebuie sa fie permanent pus in situatia de a veni direct in contact cu realitatea, prin toate simturile, nu de a o privi de la distanta, din teama exagerata de a nu-si cauza vreun rau sau de a nu strica ceva in jurul sau. A da copilului posibilitatea sa atinga, fara sa fie in primejdie, inseamna a-i dezvolta, prin exercitiu, aproape toate simturile. Exersarea mainii pregateste activitatea creatoare de mai tarziu.

Vazul este printre principalele mijloace de cunoastere, de aceea nu trebuie prin nimic stingherit. A favoriza vazul inseamna a dezvolta imaginatia, memoria, gandirea.

„Ca reprezentare figurata, simbolica a realitatii, desenul este modul de exprimare preferat de copil. Progresul pe care il face prin desen reprezinta progresul gandirii sale. Desenul este un test al nivelului mintal al copilului. El ne permite sa intrezarim anumite tendinte in devenire si serveste deseori in diagnosticarea unor deviatii de comportament."[18]

La aceasta varsta, finetea auzului este remarcabila. Copilul dovedeste interes si percepe toate sunetele pe care le aude in jurul sau, fiind sensibil la muzica si ritm. Copilului ii place sa danseze, sa se miste ritmat. Dansul asociaza vazul si auzul de resursele lui.

Prescolarul adora povestirile fantastice, povestirile extraordinare, el singur le creeaza, amestecand realul cu fictivul. In educatie, folosirea povestilor, a legendelor, a

[18] Idem, p. 126

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

fabulosului precum si folosirea jocului de exersare a simturilor sunt foarte necesare. Parintii trebuie sa aiba grija sa dezvolte imaginatia, ca stand la baza creatiei umane, ferindu-l insa de excese si mai ales de acele fabulatii care il pot ingrozi pe copil. Trebuie avut in vedere ca, la aceasta varsta, imaginatia copilului este dezvoltata, iar tendinta lui de a inventa nu trebuie confundata cu minciuna; copilul nu trebuie tratat si considerat ca un mincinos. La prescolari apare foarte rar minciuna intentionata si calculata.

Socializarea copilului incepe la aceasta varsta datorita stapanirii limbajului si contactelor din ce in ce mai largi si variate pe care incepe sa le aiba cu mediul inconjurator. In gradinita copilul isi largeste gama de relatii interumane, este pus in contact cu copii de aceeasi varsta si cu alti adulti decat parintii sai. Pentru copilul intre 3 si 6 ani, gradinita constituie prima experienta de viata sociala, ca plasandu-l intr-un cadru diferit de cel familial, atat prin dimensiunile, cat si prin continutul sau.

Intre familie si gradinita, doua medii distincte de influenta, se creeaza o relatii care pun unele probleme psihopedagogice. Diferite ca natura si calitate, aceste influente sunt inegale si ca durata, copilul petrecand mai mult timp in gradinita decat in familie. Deci intre gradinita si familie trebuie stabilita o linie comuna de actiune. Educatoarea va detine din partea familiei datele necesare cunoasterii comportamentului copilului in sanul familiei, iar familia se va informa asupra dezvoltarii copilului. In acest mod se pot preveni contrazicerile in actiunea de imfluentare educativa.

In final trebuie retinut ca „prescolaritatea aduce schimbari importante in viata copilului, atat in planul dezvoltarii somatice, cat si a celei psihice, dar si in ceea ce priveste planul relational";[19] i se cristalizeaza atitudini morale, deprinderi, norme, reguli de comportament si de disciplina.

[19] Batranu, Emilia – Op. cit., p. 137

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

1.3.4 Educația copilului în perioada 6-15 ani

Vârsta școlară este perioada despre care psihologul american Stanley Hall în ca copilul are cea mai mare receptivitate și suferă cea mai mare influență din pa adultului . de calitatea acestei influențe va depinde întreaga lui existență. Pentru copii școala înseamnă constrângeri și griji, pentru unii părinți înseamnă absolvirea q răspunderile educative pe care le trec în seama școlii. Această atitudine este greșit deoarece școala eliberează familia de prezența copiilor câteva ore , dar nu și d răspunsurile noi pe care le are în legătură cu această nouă etapă din viața copilului. Este foarte important ca în această perioadă părinții să vegheze cu grijă asupra igienei mentale a copilului.

Etapa școlarității se caracterizează , în comparație cu celelalte vârste ale copilăriei, printr-o stabilitate mai mare , printr-o mai ușoară adaptare la mediu . Copilul începe să folosească corect legăturile logice și să dovedească ușor spirit critic. Către 10 ani gândirea atinge stadiul noțional . Ea se ordonează în jurul noțiunilor fundamentale – timp, spațiu, înțelegerea realității pe baza raporturilor dintre obiecte și fenomene. Totuși aceste noțiuni nu ating plenitudinea abstractizării lor, copilul se află la jumătatea drumului dintre experiența senzorială și concept. [20]

La vârsta școlară trăsătura de bază este dorința de a învăța. Acum se învață ușor limbile străine. Memoria se diferențiază în tipuri : vizuală, auditivă, chinestezică. Copilul are o cuprinzătoare putere de a memora, totuși, evenimente trăite sunt ușor uitate datorită sugestibilității. Inteligența este în plin progres. Cei inteligenți, la început, reușesc aproape egal în toate formele de activitate. Apoi testele demonstrează că memoria, imaginația , atenția diferă de la un școlar la altul. Apar aptitudinile complexe, talentele.

Viața socială a copilului devine intensă . Școlaritatea este vârsta camaraderiei, copilul simte intens necesitatea de a trăi în grup, de a participa la activități comune. Apare sentimentul colectivității. În adaptarea la viața de grup vor întâmpina greutăți copiii

[20] Bătrânu Emilia , op. cit. pag 137

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

timizi, crescuți până acum izolați de alți copii, prea legați de prezența copiilor. Între 6 și 12 ani copilului îi plac foarte mult activitățile practice : grădinăritul, tehnica, munca manuală, în general. Părinții care nu permit copilului să muncească în gospodărie , din teama de a nu obosi , greșesc.

În această perioadă mediul școlar este cel mai potrivit dezvoltării copilului, datorită faptului că-i poate oferi, în mod organizat și sistematic, tot ceea ce răspunde necesităților sale vitale , nu înseamnă că influența mediului familial nu continuă, să rămână considerabilă. Școala și familia, în activitatea lor educativă formează copilul pe plan intelectual și pe plan caracterial. De aceea, colaborarea lor trebuie să fie perfectă.

Școala trebuie să fie deschisă familiei și familia respectivă influențelor școlii.

„ Strădania profesorilor nu este eficientă decât atunci când cuvintele lor au ecou și în inima părinților, și când aceștia le întăresc prin atitudinea lor. Respectul copilului pentru profesor și părinte se menține numai dacă aceștia își respectă deciziile, respectându-se reciproc.

Vârsta școlară diferă de prima și a doua copilărie prin faptul că copilul trece din mediul familial în cel școlar , medii complet diferite. Adaptarea la mediul școlar are o mare importanță, deoarece ea pregătește adaptarea socială a individului. O bună adaptare școlară, înseamnă o bună viață. Răspunderea revine în primul familiei, deoarece s-a constatat că proasta adaptare a unor școlari se datorează unei atmosfere familiale neprielnice dezvoltării fizice și psihice a copilului. Chiar și în situația când copilul are o inteligență normală, poate avea eșecuri la învățătură datorită unor condiții familiale anormale : părinți divorțați, lipsă de autoritate sau exigență exagerate.

Inadaptarea școlară , cu urmările ei imediate, deficiențe la învățătură și în comportare, constituie una din cele mai grele probleme ale părinților. Numai cunoscând cauzele care o determină o pot evita sau înlătura.

Școala ocupă un rol important în viața copilului. O bună educație școlară este „aceea Care îl face pe școlar să participe la însușirea cunoștințelor prin activități și studii personale

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

, care îi favorizează inițiativele și modurile de exprimare, în loc de a-i impune atitudinea imobilă și mai mult sau mai puțin pasivă d eauditor"[21]

Vârsta școlarului, în concluzie, se deosebește net de etapa precedentă. Stilul de viață corespunzător acestei vârste poate fi definit prin două trăsături esențiale : pe de o parte, școlarul se instruiește, adică își însușește în mod metodic primele cunoștințe, pe de altă parte trăiește și îi place să trăiască într-un grup de copii cu care se simte solidar.

Preadolescența este cunoscută în prima ei fază sub denumirea de pubertate. Pubertatea este o perioadă de neliniște atât pentru copil cât și pentru părinte. Neliniștea copilului se datorează ecoului pe care îl au în mintea lui transformările organice prin care trece , iar cea a părintelui este generată de greutățile pe care le întâmpină în educația copilului la această vârstă.

Pe plan intelectual se consemnează o permanentă efervescență, produsă de marea variabilitate a intereselor și opiniilor la această vârstă. Se constată gustul pentru discuții ale preadolescentului și predominarea sentimentului asupra rațiunii. Modul caracteristic de a gândi al puberului este visarea.

Ea poate lua forma primejdioasă a refugiului în imaginație. Cu timpul gândirea noțională este înlocuită prin cea conceptională. Pubertatea se caracterizează printr-o puternică tendință de afirmare a personalității, care va persista pe toată durata adolescenței. La această vârstă, este frecventă timiditatea. La băieți dovedind marea dificultate a puberului de a stabili contracte sociale.

Tanarului ii place sa se identifice cu diferite modele pe care si le alege fie din randul persoanelor cu care vine in contact, fie din filme, literatura, istorie, stiinta. „Caracterul conflictual al acestei varste se datoreaza faptului ca afluxul instinctului sexual se loveste de deprinderile si obisnuintele morale insusite pana acum, de regulile de comportare impuse de societate. Asa se explica cea mai mare parte a crizelor comportamentale ale pubertatii: irascibilitatea, instabilitatea, diferite forme de opozitie la mediul familial si scolar.Influenta

[21] Debesse, Maurice – Etapele educației, Ed. Didactică și Pedagogică, București ,1981, pag. 66

BCU IAȘI CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

socialului si a biologicului se incruciseaza, facand din aceasta varsta, epoca nelinistilor si a tulburarilor."[22]

Pre-adolescentul doreste sa fie independent, dar cu toate acestea el inca depinde de adult. El doreste ca parintii sa fie intelegatori, sa-l certe la nevoie, dar sa-l sustina in momentele grele. Parintii trebuie sa fie prieteni cu copilul si sa cunoasca bine tipul de comportament al copilului. De asemenea, pre-adolescentul prefera mult compania persoanelor de aceeasi varsta cu el.

Ignoranta si curiozitatea sunt doua pericole care il pandesc in aceasta perioada. Pre-adolescentii trebuie sa fie pregatiti din timp si sarcina revine, in primul rand, familiei. Tulburarile fiziologice ale pubertatii vor fi explicate ca niste fenomene naturale, de care nu au de ce sa se teama.

Concluzionand, putem spune ca, in perioada pubertatii, au loc modificari biologice profunde, care se asociaza cu efecte fiziologice si psihice, cum ar fi oboseala, iritare, disconfort psihic, fiind necesar ca adultii sa asigure conditii de mediu si igienice favorabile – odihna, hrana abundenta, mese regulate, etc. – care sa permita depasirea lor.

1.3.5 Educatia adolescentului – 15-18 ani

Adolescenta este ultima etapa in care are loc o ultima acceleratie a dezvoltarii biologice a organismului, ca fiind in fapt, etapa consolidarii somatice, a organizarii echilibrului biologic maturizat.

Gandirea atinge plenitudinea dezvoltarii. Este etapa cautarilor filozofice, a teoriilor si revendicarilor sociale. Adolescenta se caracterizeaza printr-o serie de trasaturi generale si specifice care conditioneaza si determina procesul de cristalizare a personalitatii tanarului. La aceasta varsta adolescentul nu mai simte nevoia unui model pe care sa-l urmeze; el isi creeaza singur un ideal in viata.

Educatia facuta de parinti la aceasta varsta trebuie sa se bazeze pe intelegere, dragoste si fermitate. Parintii trebuie sa stimuleze tanarul sa se autodepaseasca pe toate

[22] Batranu, Emilia – op. cit., p. 147

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

planurile, mai ales pe cel moral.Ii vor exersa vointa pentru a-i face posibila stapanirea de sine.

In ceea ce priveste orientarea spre un ideal in viata, parintii il vor ajuta si sprijini pe adolescent sa urmeze cariera pe care acesta si-o doreste.

Adolescentul doreste sa se afirme, nu numai ca individ, ci si ca individ util colectivitatii careia ii apartine. De asemenea, „el se studiaza, aflandu-se intr-o permanenta cautare de sine, autodescoperire, autovalorificare si autoimplicare in viata sociala."[23] Adolescentul simte altfel, gandeste altfel, vrea si aspira altfel decat o facea atunci cand era copil, devenind astfel personal. El nu se mai multumeste sa preia necritic conceptii si idei, sa execute activitati care i se impun si nu corespund cu modul sau de a gandi, de a concepe lumea. Acum el descopera valorile materiale si spirituale pe care le insuseste si le transfigureaza in idealuri de viata, isi elaboreraza sisteme de reprezentari, idei si conceptii care depasesc egocentrismul copilarici, dar sunt inca departe de obiectivitatea adultului matur.

„Descoperindu-se pe sine, pe altii si lumea, formandu-si sisteme si idei personale, adolescentii le transforma in criterii apreciative, valorizatoare, isi sustin si argumenteaza punctele de vedere, uneori manifestand chiar o oarecare rigiditate intelectuala, un spirit de contradictie exagerat. Ei procedeaza astfel, nu pentru ca ar tine atat de mult la argumentele invocate, ci din dorinta de a fi original."[24]

La adolescent, nevoia de originalitate este foarte mare, incat uneori acesta si-o manifesta cu orice pret.

In educatia adolescentilor este necesar ca parintii sa evite atitudinile extreme. Ei trebuie sa discute sincer si rational cu tinerii, ajutandu-i sa depaseasca anumite imprejurari grele din viata lor, sa le fie alaturi, sprijinindu-i cu sfaturi bune, incurajandu-i sa aiba incredere in fortele proprii pentru realizarea diferitelor actiuni.

[23] Pantelimon, Golu; Verza, Emil; Zlate, Mielu – op. cit, p.161;
[24] Idem, p. 162;

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

In final trebuie avut in vedere ca „adolescenta este etapa cea mai dinamica a dezvoltarii umane care exceleaza prin multitudinea, diversitatea si complexitatea modificarilor la care este supus organismul".[25]

CAPITOLUL.II
IPOTEZELE, OBIECTIVELE SI METODOLOGIA LUCRARII

2.1 Ipotezele lucrarii

Pornind de la observatiile prilejuite de activitatea profesionala opinam ca lipsa familiei sau orice disfunctie a acesteia produce tulburari in dezvoltarea psihica a copilului.

Tulburarile de dezvoltare ale copilului sunt cu atat mai evidente cu cat disfunctiile relationale si educative ale familiei sunt mai mari si dureaza mai mult.

2.2 Obiectivele lucrarii

Ne propunem cercetarea mai amanuntita a fenomenelor ce fac obiectul lucrarii, asa incat sa confirmam sau sa infirmam ipotezele de lucru.

De asemenea, intentionam sa acumulam date cat mai diverse, astfel incat sa putem formula unele concluzii in legatura cu problematica dezvoltarii copilului, sa propunem solutii pertinente in sensul optimizarii dezvoltarii psihice.

2.3 Metodologia lucrarii

Pentru strangerea datelor cuprinse in lucrare ne propunem alegerea si utilizarea unor metode, in general folosite in sociologie, psihologie, a.s, etc. Astfel, in lucrare am recurs la urmatoarele metode:

- studierea documentelor scolare;

[25] Idem, p. 156.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- ancheta privind situatia economica si conditia social-educativa a familiilor;
- desenul familiei in vederea evaluarii nivelului dezvoltarii psiho-motorii a copiilor, dar si in vederea estimarii tipului de relatii din familie;
- analiza de caz.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL.III
PREZENTAREA, ANALIZA SI INTERPRETAREA REZULTATELOR CERCETARII

Climatul familial are un rol decisiv in dezvoltarea intelectuala, dar si afectiva a copilului. Cand mediul in care traieste copilul este un mediu normal, cand membrii familiei traiesc in mod echilibrat, in bune relatii, intr-o atmosfera de intelegere, dragoste si respect reciproc, copilul se va dezvolta normal. El va fi un om deschis la contactele sociale, va fi increzator in cei din jur si in propriile sale forte.

Intr-un mediu familial caracterizat prin dificultati si obstacole, printr-un climat dur si penibil, copilul va fi obligat la o lupta precoce cu viata, la tot felul de privatiuni afective, va trai permanent in nesiguranta, ceea ce va face din el un inchis in sine, un susceptibil, un sensibil exagerat, fara incredere in sine si in ceilalti oameni, ceea ce il va determina sa se dea inapoi de la numeroase actiuni ce l-ar ajuta in dezvoltarea intelectuala.

„Fireste, nimeni nu afirma ca la nastere copilul este ca o ceara moale in care mediul si educatia vin sa imprime tot ceea ce va alcatui viitoarea personalitate. Nici unul dintre noi nu este in intregime opera influentelor exterioare, ci un produs din ceea ce ne nastem si ceea ce ne da mediul si evenimentele vietii noastre."[1]

Cadrul material in care traieste copilul este implicat in dezvoltarea lui normala.

„Decorul familial influenteaza asupra copilului, asa cum ar influenta, de exemplu, asupra noastra atmosfera sinistra a unei case parasite pe care am fi obligati sa o locuim si care ar sfarsi prin a face si din noi niste persoane sinistre."[2]

Nu este totuna sa traiesti intr-o casa sanatoasa, luminoasa, aerisita sau intr-una insalubra, fara aer, fara cele necesare igienei zilnice, in care se inghesuie o familie numeroasa.

Copiii asimileaza modul de comportare al celor din jur, limbajul, judecatile emise asupra oamenilor.

[1] Batranu, Emilia: Educatia in familie, Editura Politica, Bucuresti 1980, p.168
[2] Idem, p.169

BCU IASI CENTRALA UNIVERSITARA LIBRARY

Cele prezentate mai sus sunt confirmate de datele statistice, reprezentate in urmatoarele tabele:

NR. CRT.		Categorie de subiecti DIN FAMILIE	Categorie de subiecti FARA FAMILIE
1.	Desen complet	96%	68%
2.	Situatii firesti	88%	48%
3.	Copilul izolat	8%	20%
4.	Lipsa parintilor	4%	32%

Tabelul nr. 1: Modul de realizare a desenului, la copiii cu familie comparativ cu cei fara familie

Rezultatele evidentiate in tabelul nr.1 ne arata faptul ca dezvoltarea intelectuala ca si dezvoltarea coordonarii motrice fine si, nu in ultimul rand, dezvoltarea reprezentarilor copiilor cu familii sunt superioare celor ale copiilor fara familie. Afirmam aceasta intrucat realizarea desenului este net superioara la copiii din familie.

Pentru copil, mediul familial este intregul sau univers de la nastere pana la varsta scolara mai tarziu, lumea in care se refugiaza ori de cate ori viata il raneste sau il descumpaneste. De ce ne-am mira deci ca la baza tuturor formelor de deviatii comportamentale ale copiilor se descopera ca principala cauza anomalii ale mediului familial?

De exemplu, copilul care a realizat urmatorul desen provine dintr-o familie cu grave disfunctii. Lipsa conditiilor materiale duce la aparitia unor stari tensionate la care se adauga lipsa de educatie a parintilor, chiar analfabetismul, limbajul vulgar care se rasfrange in mod cert asupra copilului.

Din desen rezulta grave intarzieri mintale, dificultati ale coordonarii motrice fine si a reprezentarilor.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Desenul este realizat sub nivelul varstei, dovedind ca nu are o viziune clara asupra partilor componente ale corpului omenesc si nici a pozitiei verticale a acestora. In desen apar si linii si puncte inutile.

Figura 1

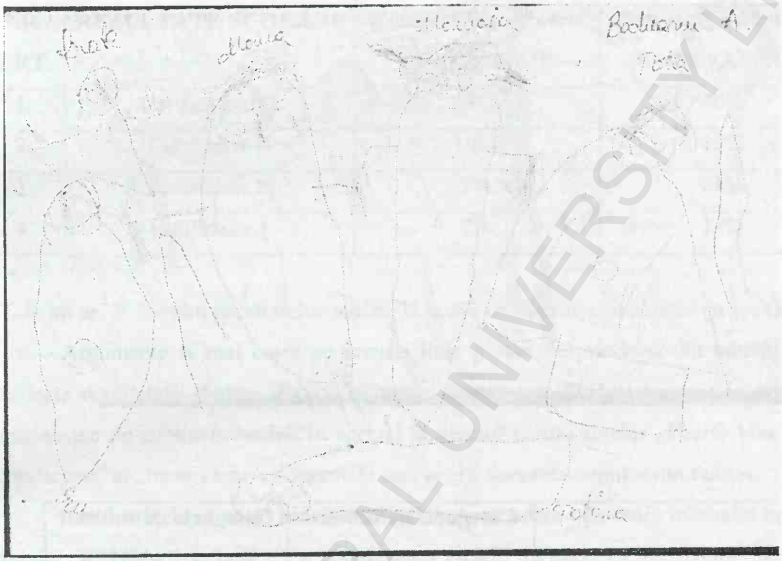

In comparatie cu acesta vom prezenta un desen realizat de un copil de aceeasi varsta, dar care provine dintr-o familie cu preocupari intelectuale, parintii manifestand interes pentru dezvoltarea normala a copilului, creand un mediu favorabil acestuia.

Din desen rezulta clar o capacitate de reprezentare corespunzatoare nivelului varstei; apar si elemente care dovedesc ca exista un climat familial favorabil (mama a primit un buchet de flori de la tata).

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

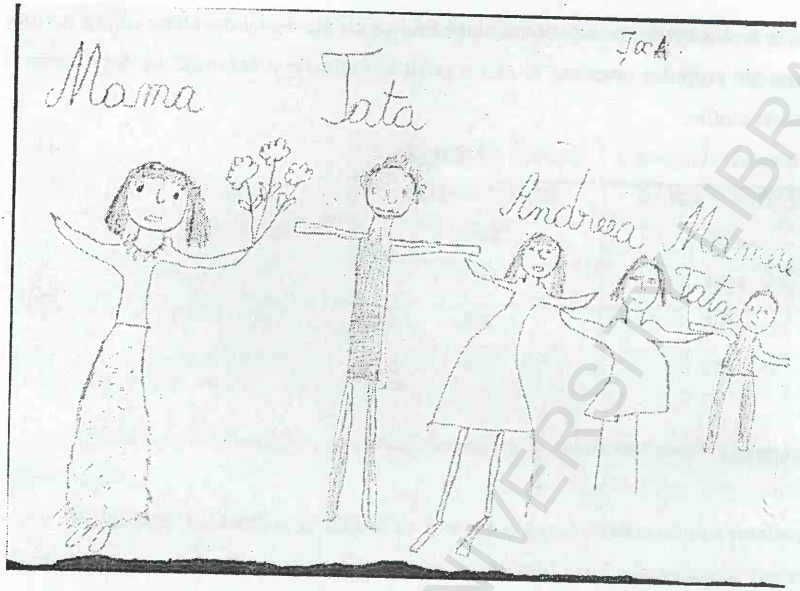

NR. CRT.		Categorie de subiecti DIN FAMILIE	Categorie de subiecti FARA FAMILIE
1.	Desene realizate la nivelul varstei	92%	74%
2.	Respectarea proportiilor	88%	68%

Tabelul nr. 2: Niveluri cantitativ-calitative in realizarea desenelor

Acelasi aspect il desprindem si din datele tabelului nr.2. Respectarea proportiilor, multimea elementelor nedate in desen sunt aspecte care diferentiaza cele doua categorii de copii. Copiii din familii au randament mai bun in acest sens. Astfel, 92% din copiii cu familii au realizat desenele la nivelul varstei, comparativ cu 74% din copiii fara familii. Figurile 1 si 2 sunt relevante in acest sens, desenul nr.1 fiind realizat de un copil ce provine

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

dintr-o familie disfunctionala, iar desenul nr.2 este realizat de un copil ce provine dintr-o familie normala.

NR. CRT.	REZULTATE SCOLARE	Categorie de subiecti DIN FAMILIE	Categorie de subiecti FARA FAMILIE
1.	Calificativ FB	67%	46%
2.	Calificativ B	19%	15%
3.	Calificativ S	7%	21%
4.	Calificativ I	7%	18%

Tabelul nr. 3: Nivelul rezultatelor scolare la copiii cu familie comparativ cu cei fara familie

Argumente si mai clare pe aceasta linie putem desprinde si din tabelul nr.3 care reflecta rezultatele scolare. Exista diferente clare, semnificative statistic intre cele doua esantioane de subiecti. Astfel, in special la nivelul calificativelor „Foarte bine", „Bine", „Suficient" si „Insuficient", diferentele sunt net in favoarea copiilor din familii.

Calificativele „Foarte bine" si „Bine" au o pondere mai mare in randul copiilor din familii, 86% fata de numai 61% la copiii fara familii. In cazul calificativelor „Suficient" si „Insuficient", ponderea este mai mare la copiii fara familie, 39% fata de 14%, la copiii din familii. Deci, lipsa familiei si chiar disfunctionalitatea duc la o dezvoltare inceata, greoaie a copilului.

NR. CRT.	Conditii materiale in familie	Niveluri de dezvoltare SLABE	Niveluri de dezvoltare BUNE
1.	Conditii foarte bune	1	6
2.	Conditii bune	1	3
3.	Conditii slabe	2	2

Tabelul nr. 4: Nivelul dezvoltarii pshice in relatie cu conditiile materiale ale familiei

BCU IASI CENTRE DE UNIVERSITY LIBRARY

Nu doar lipsa familiei, dar si conditiile materiale slabe influenteaza negativ dezvoltarea intelectuala, existand putine cazuri in care copiii din familii cu astfel de conditii, sa ajunga la o dezvoltare intelectuala foarte buna.

Existenta unor conditii materiale foarte bune favorizeaza dezvoltarea intelectuala, dar nu este hotaratoare in acest sens; exista copii care traiesc in conditii foarte bune, dar care datorita temperamentului sau lipsei de educatie corespunzatoare nu ajung la rezultate foarte bune.

Deci, conditiile materiale nu sunt cauza dezvoltarii sau nedezvoltarii, ci doar un factor favorizant.

3.1 STUDII DE CAZ

STUDIUL DE CAZ I

Copilul B.A., un baiat in varsta de 8 ani, s-a nascut din relatia de concubinaj dintre D.N si B.N. Aceasta relatie dureaza de 9 ani si din ea a mai rezultat un copil in varsta de 2 ani.

Tatal, B.N. in varsta de 32 de ani, nu are loc de munca stabil, presteaza anumite munci agricole in comuna Ianca, judetul Olt sau merge in judetul Constanta, mai ales in timpul verii, de unde are anumite castiguri. Ca studii, nu a terminat patru clase.

Mama, D.N in varsta de 25 de ani, nu are loc de munca si nici nu poate munci datorita problemelor de sanatate pe care le are. Nu are decat doua clase si citeste si scrie cu mare greutate.

Casa in care traiesc este a bunicilor materni, se afla in satul Patelu din comuna Ianca, este compusa din doua camere si un antreu, bucataria are si rolul de dormitor. Au curent electric, nu au apa curenta si nici nu au o fantana in curte. Locuinta este degradata, murdara, mobilierul este saracacios si mirosul de mancare este insuportabil, deci conditiile de trai sunt mai mult decat foarte slabe.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

In casa locuiesc si bunicii materni impreuna cu un frate al mamei, deci in total sapte persoane.

Datorita lipsei conditiilor materiale si financiare, relatiile dintre membrii familiei sunt tensionate si nu pot asigura un climat favorabil dezvoltarii copilului.

Parintii au o atitudine negativa fata de scoala, (B.A este in clasa I), copilul fiind plecat la inceputul anului scolar in judetul Constanta impreuna cu parintii si bunicii pentru a obtine anumite venituri, a venit la scoala la data de 8 Octombrie, dupa trei saptamani de la data inceperii anului scolar.

B.A prezinta grave intarzieri la nivelul reprezentarilor, limbajului, memoriei, gandirii si are probleme si cu coordonarea motrica, desenul din figura 1 a acestui capitol fiind realizat de el.

Mama, fiind analfabeta, nu il poate ajuta, iar tatalmanifesta dezinteres deoarece nu considera ca este necesar sa faca scoala.

Copilul are un comportament dificil, fiind marginalizat de colegii de clasa si datorita faptului ca fura frecvent mancarea si obiectele ce le apartin.

Limbajul specific in familie a fost insusit foarte usor de copil, in relatiile cu colegii este vulgar.

Intarzierea copilului se datoreaza atat conditiilor materiale foarte slabe, din care lipsesc cele mai elementare norme de igiena, cat si indiferentei parintilor si starilor tensionate din familie

STUDIUL DE CAZ II

Copilul T.A, o fetita in varsta de 8 ani, s-a nascut in urma casatoriei dintre T.F si T.M, relatie ce dureaza de 10 ani, fiind singura lor fiica.

Tatal, in varsta de 35 ani, nu are loc de munca din care sa obtina un venit constant, dar are o gospodarie foarte frumoasa, o gradina de legume din care obtine venituri medii. Desi a terminat un liceu teoretic si are o cultura generala foarte buna, nu a reusit sa gaseasca un loc de munca stabil.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Mama, T.M, in varsta de 32 ani este casnica si mai lucreaza impreuna cu sotul ei gradina de legume. Este foarte inteligenta, a terminat liceul, dar, datorita problemelor financiare, nu a reusit sa faca o facultate.

Casa in care locuiesc este a bunicilor paterni, este compusa din patru camere corespunzator mobilate, bucatarie si baie. Au curent electric si apa curenta, deci conditiile materiale sunt foarte bune. Locuinta este luminoasa si aerisita, mama copilului pastrand o curatenie desavarsita.

Relatiile din cadrul familiei sunt foarte buna, membrii familiei traiesc in mod echilibrat, intr-o atmosfera de intelegere, dragoste si respect reciproc, ceea ce favorizeaza dezvoltarea normala a copilului.

Fetita este eleva in clasa I si are rezultate deosebit de bune, chiar mai bune decat ale unor copii cu conditii materiale mai bune, datorita relatiei frumoase pe care o are cu parintii. Copilului are un vocabular foarte dezvoltat, cules in parte din familie, parintii avand si preocupari intelectuale. Gandirea, memoria si reprezentarea se afla la nivelul corespunzator varstei.

A. este deschisa in relatiile cu colegii, comunica si se joaca cu toti copiii, fiind si admirata de acestia pentru rezultatele forate bune.

STUDIUL DE CAZ III

P.F, un baiat in varsta de 12 ani si sora sa P.C in varsta de 10 ani au rezultat din relatia de casatorie dintre P.M si P.E.

F. este elev in clasa a VI-a si sora sa este eleva in clasa a IV-a.

Tatal, P.M a absolvit „Liceul Silvic" la Ramnicu-Valcea si este recunoscut de fostii profesori din scoala generala ca un elev foarte bun. Pana in anul 1999 a lucrat ca subinginer silvic, an in care a avut un grav accident, dupa care a ramas cu tulburari neuro-psihice. In urma accidentului a inceput sa consume alcool in exces, fiind foarte dese conflictele dintre el si copii, dar si dintre el si parintii lui.

Mama, P.E, este postas in comuna in care locuiesc si a absolvit un liceu teoretic.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Locuiesc impreuna cu bunicii paterni care au locuri de munca stabile si o locuinta foarte ingrijita compusa din 5 camere si bucatarie, avand apa curenta.

Atmosfera placuta si relaxata intre toti membrii familiei s-a transformat, dupa accident, intr-un adevarat infern. Certurile, limbajul vulgar prin care tatal se adresa atat parintilor si sotiei, cat si copiilor, au devenit din ce in ce mai dese.

Daca inainte de accidentul tatalui, mai ales baiatul avea rezultate foarte bune la gradinita si apoi la scoala, remarcandu-se prin inteligenta in toate activitatile, dorinta de autodepasire, vocabular ales si respect fata de cadrele didactice si de colegi, acum s-a transformat intr-un copil complexat, inchis in sine, care respinge relatiile de colegialitate si are un limbaj vulgar. Este dominat in tot ceea ce face de un complex de inferioritate declansat de autoritatea excesiva si nejustificata a tatalui care striveste toate incercarile de afirmare a personalitatii prin replici de genul: „Taci din gura imbecilule, tu nu intelegi nimic!"

Ranile sunt si mai adanci in cazul fetitei care era si inainte mai timida. Ea manifesta raceala in relatia cu colegii si invatatoarea, cu toate eforturile acestora de a o apropia.

Singura persoana cu care copiii au relatii bune este bunica. Mama este mereu trista si tulburata din cauza batailor frecvente.

Situatia aceasta delicata nu a putut fi rezolvata nici in urma ducerii tatalui la dezalcoolizare, deoarece de fiecare data revenea la vechile obiceiuri.

In acest caz se poate observa clar, cum schimbarile radicale aparute in mediul familial duc la schimbari radicale in comportamentul copiilor, evolutia acestora luand intorsaturi evidente, atat intelectual, cat si emotional.

STUDIUL DE CAZ IV

P.G si P.O sunt doua surori ce au rezultat din relatia de casatorie dintre P.M si P.S.

P.G este eleva in clasa a VIII-a si are 14 ani. P.O este eleva in clasa a VI-a si are 12 ani.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

In urma cu opt ani, cand fetitele aveau 6 si respectiv 4 ani, parintii au divortat. In urma divortului ambele fetite au fost incredintate mamei care locuieste acum in comuna Ianca. Inainte de divort, familia alocuit in orasul Slatina.

Tatal, P.S, a absolvit liceul si o scoala de politie, fiind politist in orasul Slatina. A avut o relatie apropiata cu fetitele inaintea divortului, dar acum relatiile s-au racit datorita distantei, intalnirile dintre el si copii ajungand din ce in ce mai rare.

Mama, P.M, este vanzatoare la un bar si a absolvit liceul. Din punct de vedere material se straduieste sa ofere fetelor tot ceea ce este mai bun, dar nu duce o viata tocmai morala, avand diferite relatii pasagere.

P.M locuieste impreuna cu cele doua fiice la parintii ei, intr-o casa compusa din 4 camere si o bucatarie. Casa este corespunzator mobilata, foarte curata si ingrijita, insa conditiile materiale bune si pensia alimentara pe care o primesc lunar de la tatal lor nu pot sa suplineasca prezenta acestuia.

P.G este un copil extrem de timid, ea are nevoie imperioasa de manifestarile dragostei parintilor si, pentru ca nu le-a primit, s-a inchis in sine si ii este greu sa aiba contacte cu colegii.

Se simte jenata de faptul ca a fost abandonata de tata, dar si datorita caracterului mamei. Nu are curajul sa se afirme in clasa, desi se pregateste acasa. Are o permanenta teama de esec si din aceasta cauza rezultatele obtinute la scoala sunt slabe.

P.O este mai putin timida decat sora ei, se afirma mai usor in clasa, dar manifesta si ea o tendinta de izolare, deoarece climatul familial nu asigura dragostea si siguranta. Ea simte ca nu este iubita si ca este lipsita de importanta, este suspicioasa in relatiile cu colegii si vecinii.

Divortul este pentru copii cea mai traumatizanta forma de dezorganizare a familiei, deoarece acest proces, de cele mai multe ori ireversibil, destrama toata imaginea despre lume si viata, despre sine si ceilalti, construita de copil in mintea sa.

Fetita cea mare, P.G, a fost adanc ranita, deoarece tatal a parasit-o exact atunci cand trebuia sa plece la scoala. Deci a facut primul pas important in viata lipsita de increderea in sine, avand sentimentul de abandon si teama de reactiile colegilor. Incepand cu aceasta

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

stare de frustare si teama, copilul nu a obtinut rezultate bune pe parcursul scolaritatii, fiecare esec alimentandu-i teama si disperarea. Se considera defavorizata in mod intentionat, datorita situatiei din familie.

Prima persoana care trebuie sa-i vina in ajutor este mama, insa aceasta nu asculta sfaturile dirigintei, crezand ca fetita este defavorizata de profesori. Numai incurajarea ei prin discutii despre ceea ce o framanta o poate scoate din starea aceasta de neincredere in sine si in ceilalti.

STUDIUL DE CAZ V

C.D este o fetita de 8 ani, eleva in clasa I ce a rezultat din relatia de casatorie dintre C.M si C.S.

Tatal, C.M, a absolvit o scoala profesioanala de mecanici auto, dar nu are un loc de munca stabil, obtinand diferite venituri din agricultura.

Mama, C.S, a absolvit liceul agricol, nu are un loc de munca stabil si munceste impreuna cu sotul ei in agricultura.

Conditiile materiale din familie sunt foarte bune, casa este amenajata corespunzator, exista conditii de crestere sanatoasa a copiilor.

Sora, C.B are 4 ani si frecventeaza gradinita. Dupa nasterea ei C.D s-a simtit neglijata, fiind si un temperament melancoolic. Ea are nevoie in permanenta sa se simta inconjurata de atentie si dragoste.

Odata cu inceperea scolii D. a inceput sa fie tratata mai aspru de mama. Fetita s-a adaptat foarte greu la conditiile din scoala si timp de doua saptamani „nu a scos nici un cuvant". Datorita acestui fapt mama o pedepsea, insa nu facea decat sa agraveze situatia copilului, care in fata reprosurilor si chiar a violentei, s-a inchis in sine, simtindu-se profund ranita.

Invatatoarea a incercat sa o responsabilizeze in cadrul orelor de curs, dandu-i sarcina de a verifica zilnic igiena mainilor colegilor ei si oferindu-i des rolul principal in cadrul

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

jocurilor desfasurate. Starea ei de izolare a inceput sa se modifice treptat, iar acum are rezultate bune la invatatura si mai multa incredere in fortele proprii.

Pe langa ajutorul invatatoarei, familia are un rol hotarator, ea trebuie sa usureze copilului patrunderea in societate, dandu-i libertatea sa iasa in lume atunci cand doreste, ajutand-o sa participe la activitatile de grup: sporturi, intreceri, excursii.

Stiind ca parintii o sustin, se simte mai puternica si devine realmente capabila sa infrunte dificultatile.

Intre parinti si bunici exista relatii tensionate, iar D. a simtit acest lucru pe care l-a si ilustrat in desenul familiei prin separarea celor doi bunici (figura 3), de restul familiei. Culorile folosite in desen arata faptul ca D. incepe sa devina optimista si calma.

Este foarte important ca parintii sa cunoasca temperamentul copilului si sa actioneze corespunzator. Masurile inadecvate pot produce adevarate dezastre pentru copil.

Figura 3

STUDIUL DE CAZ VI

Copilul S.S are 10 ani, este elev in clasa a III-a si a rezultat din relatia de casatorie dintre S.D si S.C. Are un frate de 6 ani S.A care frecventeaza gradinita.

Tatal, S.D, a absolvit liceul cu rezultate bune, dar datorita faptului ca s-a casatorit, in ciuda insistentelor mamei sale, la o varsta foarte frageda, fiind lipsit de maturitate. Manifesta un dezinteres totala fata de munca, nu are un loc de munca stabil, dar nici nu realizeaza alte venituri, bazandu-se pe banii castigati de mama sa, S.E, ca educatoare.

Mama, S.C, a absolvit liceul, nu are un loc de munca stabil, dar se straduieste sa obtina venituri din agricultura.

Familia S. locuieste in casa bunicii paterne, dar uneori si in casa bunicilor materni. Casa este corespunzator amenajata.

Parintii manifesta cand dezinteres fata de copilul S., cand se manifesta violent, neavand un comportament constant. Copilul este foarte siret, profita de lipsa de atentie a

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

parintilor, iar atunci cand este pedepsit si nu mai primeste bani de la bunica paterna, merge la parintii mamei, care il rasfata foarte mult.

Rezultatele lui la scoala sunt fluctuante, cand foarte bune, cabd foarte slabe. Nu depune efort pentru a se afirma, manifesta dezinteres, este incapatanat si crede ca i se cuvine orice.

Intr-o situatie asemanatoare se afla si fratele mai mic, A., chiar mai rasfatat decat el, care raspunde obraznic, punand-o in situatii penibile pe bunica ce ii este educatoare.

Comportamentul lipsit de constanta al parintilor si lipsa de autoritate au dus la un comportament instabil al copilului, care profita de orice ocazie sa obtina castiguri de la parinti si bunici, mai ales ca isi gaseste de fiecare data refugiul la bunicii materni. Rezultatele la invatatura nu sunt constante, activitatile sunt facute la intamplare, fara eforturi sustinute.

CAPITOLUL IV
CONCLUZII SI RECOMANDARI

4.1 Concluzii

De la nastere, asupra copilului se exercita un sistem de influente formative, familiale si extrafamiliale.

In prima perioada a vietii mediul principal si direct de formare a omului este familia.Influentele ei se exercita pe toate planurile, fizic, intelectual, moral – pe masura posibilitatilor si conditiilor specifice.

Climatul familial in care copilul se dezvolta si se formeaza ii marcheaza in mod inevitabil personalitatea. O atmosfera familiala vesnic framantata de tensiuni, lipsita de afectiunea reciproca a membrilor, viciata de defectele caracteriale ale parintilor, plina de certuri si acte de violenta constituie un mediu traumatizant pentru copil, copilul din acest mediu prezentand grave intarzieri la nivelul tuturor proceselor psihice. El va privi oamenii, societatea, cu teama si suspiciune. Sunt primele forme neadaptare pe care le manifesta

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

copilul intr-un astfel de climat. Din cercetarea efectuata si din desenul familiei, la copiii de 7-8 ani, am constatat ca dintre copiii care traiesc in familii normale 96% au o viziune clara, completa asupra familiei, iar desenele sunt realizate la nivelul varstei, in schimb la copiii care provin din familii dezorganizate, numai un procent de 60% au realizat desenele la nivelul varstei, restul manifestand grave intarzieri ale gandirii, reprezentari si coordonari matrice fine. De asemenea, 30% din copiii care provin din familii dezorganizate manifesta tendinta de izolare, teama, frustrare, in timp ce dintre copiii care provin din familii normale, doar 4% manifesta aceasta tendinta.

Neavand dragostea si securitatea oferite de o familie cu functionalitate normala, copiii din familii dezorganizate sau dezunite devin capriciosi, instabili, incapabili de adaptare la norme de viata colectiva, revendicativi. Excentrici si imaturi, ei creeaza o serie de dificultati in colectivitatile scolare, abandonandu-si sarcinile la cea mai mica dificultate. Parintii trebuie sa fie constienti de faptul ca exemplul lor personal, modelul lor de conduita are o eficienta mai mare atunci cand sunt dublate de afectivitate si intelegere fata de copil. „Indiferenta este singura atitudine de care copiii au cu adevarat teama, iar frica reprezinta unul din mijloacele de deformare a personalitatii tanarului."[1]

Siguranta in care trebuie sa se simta copilul pentru a se dezvolta normal este conditionata de stabilitatea mediului familial."Daca in locul unui teren solid si sigur, el se trezeste pe unul miscator, gata in orice clipa sa intre stare de dezagregare, atunci cresterea lui va fi intarziata sau deformata. Nimic nu este mai nefast pentru un copil ca nesiguranta ambiantei, ca permanenta schimbare a cadrului de referire , ca inconstanta climatului afectiv in care se dezvolta".[2]

Instabilitatea ambiantei materiala este mai putin grava comparativ cu instabilitatea afectiva, deoarece aceasta din urma depinde de atitudinea pe care o va lua copilul mai tarziu fata de viata.

Primul mediu afectiv al copilului este familia; de aceea de tonusul relatiilor din sanul ei depinde dezvoltarea lui afectiva normala sau anormala. Echilibrul copilarici isi are sursa

[1] Banciu, Dan; Radulescu M. Sorin; Voicu, Marin – Adolescentii si familia, Editura Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti, 1987, p.142.
[2] Batranu, Emilia – Educatia in familie, Editura Politica, Bucuresti 1980, pagina 51

BCU IASI/OEI-PLUS UNIVERSITY LIBRARY

in bucuria pe care copilul o traieste in prezenta celor dragi, in sanul unei familii echilibrate, calme.

Copilul are nevoie sa simta ca este obiectul dragostei si mandriei ambilor parinti. La randul lor, acestia isi simt viata imbogatita prin prezenta copilului. Lipsa dragostei materne are si unele urmari nefaste pentru copil. Este vorba de imposibilitatea celor privati de ea, de a stabili relatii sociale normale, fapt care le face imposibila integrarea in colectivitati umane.

Nu se poate vorbi de existenta unei vieti normale, de o atmosfera prielnica cresterii si educarii copilului, acolo unde parintii duc o viata neregulata, nu au o munca precisa, nu au uneori nici domiciliu stabil si, bineinteles, nici imaginea indatoririlor parintesti.

Mama este pentru copil primul intermediar cu lumea, este un permanent exemplu de „cum sa traiesti" si „cum sa te porti". Copilul vede si intelege lumea asa cum o vede, o intelege si o exprima mama. Optimismul sau este si optimismul ei; prin mama copilul ia contact cu viata si mama este prima vointa cu care se confrunta.

Fiecare mama isi indeplineste rolul in raport cu posibilitatile sale afective. Competenta educativa a mamei nu este determinata nici de situatia ei materiala si culturala, nici de timp, este determinata in primul rand de capacitatea ei de a iubi si mai ales de dorinta ei de a se perfecta, de a se ridica la inaltimea acestui rol.

Primele deprinderi, primele convingeri ce stau la baza caracterului si comportamentului uman se formeaza sub influenta mamei. Mama il pregateste pentru marea confruntare cu viata: „Bucuria pe care atat copilul, cat si mama o simt cand sunt impreuna este cheia miraculoasa a influentelor formative in familie."[3] Daca de la mama sa copilul asteapta dragoste, de la tatal sau asteapta autoritate. Dragostea materna si autoritatea paterna sunt absolut indispensabile echilibrului relatiilor familiale. Trebuie sa subliniem ca nu exista nici autoritate adevarata fara dragoste si nici dragoste adevarata fara autoritate.

Viata in familie faciliteaza copilului cunoasterea celor mai importante comportamente sociale; apararea propriilor drepturi , respectarea drepturilor altuia.

[3] Idem, p.67

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Inainte de a incepe lupta cu viata copilul trebuie sa-si afirme personalitatea in sanul propriei familii. Familia asigura un mediu protector, securitate, ingrijire, sprijin moral si material, toate acestea regasindu-se in personalitatea si conduita de mai tarziu a copiilor.

Familia, prin structura si destinatia ei, influenteaza personalitatea copilului, educa spiritul de cooperare, de comunicare, asigura transmiterea obiceiurilor si valorilor de la parinti. Pentru evolutia psihica normala a copilului este necesar ca el sa poata exprima ceea ce simte si gandeste. "Viata familiala constituie pentru copil premisa fundamentala a asimilarii si interiorizarii normelor sociale, a modelelor dezirabile de conduita si comportament social."[4]

Normalitatea vietii familiale impune exercitarea adecvata a tuturor functiilor, sarcinilor si rolurilor din cadrul familiei. Absenta uneia dintre aceste functii datorata unei organizari deficitare a structurii familiei are o serie de implicatii. O data cu schimbarea compozitiei familiale se schimba rolurile familiei, continutul acestora, precum si calitatea interactiunilor intre membri. Astfel, familia ca intreg se dezorganizeaza, performantele ei devin minime, iar climatul sau se deterioreaza, exercitand influente negative dintre cele mai profunde asupra membrilor sai si in special asupra copiilor.

„Disfunctiile ei apar si mai vizibil in situatii de divort, cand casatoria esueaza, in majoritatea cazurilor despartirea partenerilor generand consecinte nefaste, uneori dramatice , asupra familiei ca intreg si in special asupra copiilor aflati la varsta minoratului si adolescentei."[5] Astfel, rezultatele diferitelor studii si cercetari intreprinse asupra fenomenului de divertialitate, despartirea partenerilor si desfacerea actului casatoriei sunt urmate de o lunga acumulare de insuccese si insatisfactii ale cuplului si grupului familial in ansamblu, de alterare progresiva a functiilor sale, de aparitia unor stari de tensiune si instabilitate afectiva intre soti, de diminuare a sentimentelor de dragoste, fidelitate si atasament; neimplinirea obligatiilor morale si legale asumate reciproc, multiplicarea conflictelor, interventia unor manifestari morale si afective contrare celor care au existat in momentul incheierii casatoriei.

[4] Banciu, Dan; Radulescu M. Sorin; Voicu, Marin – Adolescentii si familia, Ed. Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti, 1987, p. 148.
[5] Idem, p. 149

BCU IASI / BIBLIOTECA UNIVERSITARA

O familie dezorganizata este o familie in care mocneste discordia, facand-o sa plutească in deriva, sa se destrame ca grup coeziv, sa ridice probleme intregii societati. „In cadrul ei se produc cele mai dureroase rani si traume individuale, cele mai multe tulburari psihice, morale si materiale; unitatea ei apare destramata, fiind marcata in permanenta de insatisfactii, conduite conflictuale, tendinte de devianta a minorilor, incalcarea normelor morale de catre adulti."[6]

Deteriorarea climatului conjugal (lipsa de coeziune morala si afectiva intre soti, conflictele si modelele comportamentale negative), deficientele stilului educativ al familiei (lipsa de supraveghere si control parental, absenta autoritatii sau autoritatea excesiva, ignorarea petrecerii timpului liber si a anturajului minorului) ca si atitudinile antisociale ale mediului familial (alcoolism, parazitism, conduite agresive si violente, savarsirea unor fapte sanctionate de legea penala) sunt factori principali care influenteaza conduita minorului si adolescentului, determinandu-l in anumite conditii sa comita acte cu caracter predelincvent si delincvent si sa manifeste indiferenta fata de scoala si munca, rebelitate, lipsa unui scop in viata. Lipsa relatiilor afective dintre parinti si tineri influenteaza in cea mai mare masura formarea si structurarea personalitatii tinerilor conducand cel mai adesea la aparitia sentimentului de singuratate, neliniste sau instrainare. In concluzie, esecul unitatii familiale este echivalent cu esecul procesului de dzvoltare si socializare a copilului.

4.2 Recomandari

Prin nastere, omul se trezeste inserat intr-o comunitate naturala – familia – care transfera si perpetueaza valori specific umane. Familia constituie prima scoala a familiei. Influenta ei se exercita asupra copilului intr-o perioada in care individualitatea lui ofera maximum de plasticitate. Ea este astfel, hotaratoare in formarea profilului personalitatii, trasand primele contururi peste care vor veni sa se suprapuna celelalte influente. Chiar daca ceilalti factori si-ar asuma sarcina intreaga a formarii omului, el nu poate fi sustras influentelor acestui prim mediu de viata.

[6] Idem, p. 151

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Eficienta factorului „familie" depinde insa de cat de constienta este aceasta ca educatia copilului nu sfarseste cu ea, ca ceea ce face ea este numai o parte dintr-o opera ce o depaseste.. Familia trebuie sa-si cunoasca raspunderile, dar si limitele si, mai ales, sa le accepte pe acestea din urma. Vom prezenta in continuare caile sau metodele educatiei in familie in ordinea in care ele se conditioneaza asigurand reusita procesului.

Autoritatea

Notiunile de autoritate si putere nu sunt sinonime; autoritatea presupune recunoasterea si acceptarea ei, in schimb puterea se poate impune doar prin forta. A ataca autoritatea este mai greu, deoarece ea contine si o nuanta de influenta morala, care nu este implicata in putere, ci este acea adeziune consimtita bazata de cele mai multe ori pe motive afective.

La romani, „pater familias" avea putere absoluta asupra membrilor familiei; sotia, copiii si robii erau obligati, prin lege, sa dea ascultare vointei sale. In feudalism, nu a existat nici o limita a dreptului parintelui de a-si pedepsi copiii. Era de ajuns ca parintele sa ceara si copilul era inchis atat timp cat hotara tatal.

Civilizatia moderna se straduieste sa dea fiecarui om maximum de libertate si de demnitate compatibile naturii sale. Curentul de liberalizare include si copilaria. Constienti, copiii incearca sa profite de el in raporturile lor cu parintii, fapt care a determinat ceea ce numim „criza autoritatii parintesti."

Copilul obisnuit cu satisfacerea imediata a placerilor, caruia i se accepta si iarta totul este condamnat la un esec sigur in relatiile cu oamenii. Parintele nu trebuie deci sa cedeze copilului; el trebuie sa-si rezerve dreptul de a alege ceea ce este necesar sa acorde in functie de varsta si imprejurari. Daca copilul traieste intr-un climat de incredere, siguranta si dragoste, daca i-am format obiceiul sa ne asculte, daca nu ne-am plecat in fata capriciilor lui, daca l-am invatat sa astepte o placere si sa merite o recompensa nu vom avea niciodata probleme de autoritate.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

In problema autoritatii si a disciplinei, principiile pedagogului rus Makarenko raman in actualitate: „In multe familii educatia se mai bazeaza pe „autoritatea asupririi" sau a fricii de bataie". Acest gen de autoritate trezeste in copii inclinarea spre minciuna, lasitate si in acelasi timp cultiva cruzimea. Din copii brutalizati si lipsiti de vointa ies mai tarziu oameni de nimic, demni de dispret, ori despoti, care in tot cursul vietii lor vor cauta sa se razbune pentru o copilarie asuprita.

Autoritatea „distantei", a „ingamfarii", a „pedantismului", autoritatea „dragostei oarbe" si a „bunatatii stupide", a prieteniei prost intelese si a „coruperii" sunt diferitele forme ale falsei autoritati. Adevarata autoritate este cea bazata pe respectul pe care il impune copilului parintele, prin trasaturile sale de caracter si modul de viata pe care il duce. Cat despre disciplina, ea se obtine printr-un regim de viata rationala, printr-o temeinica organizare a intregii activitati a copilului.

„Este bine sa ne ferim de „autoritatea oarba", ca si de „ingaduinta oarba", incercand sa stabilim un raport just intre dragoste si ratiune."[7] Nimic nu este mai usor si totusi nimic nu este mai greu pentru un parinte decat sa devina prietenul copilului sau. Este vorba nu despre prietenia declarata de adult, ci de cea atestata de copil. Distanta dintre educator si educat trebuie sa se stearga incetul cu incetul si numai pe masura ce educatorul reuseste sa patrunda cu toata fiinta lui in viata celui pe care-l formeaza.

Prima conditie este sa iubesti copilaria si sa te poti cobori in lumea ei.

Numai apropierea reala de viata copilului ne da posibilitatea unui control si a unei influente utile asupra lui. Dar patrunderea in acest sanctuar nu se poate face de pe pozitia rigid autoritara a unui parinte vanator de greseli, a unui parinte in fata caruia copilul tremura si de care se fereste permanent pentru ca nu stie cum va reactiona. Totdeauna tirania parinteasca a ridicat obstacole in calea dezvoltarii intelectuale si afective, ducand la frustrare si inhibare.

Prietenia dintre copil si adult trebuie sa se bazeze neaparat pe respect pentru a da roadele scontate. Daca prietenia devine exagerata, educatia inceteaza sau intervine procesul

[7] Batranu, Emilia, op. cit., p. 93

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

contrar: incep copiii sa-si educe parintii. Este de preferat autoritatea, fie si exagerata, decat lipsa totala de autoritate, care rezulta din dragostea oarba, din slabiciune sau inconstienta.

Liberalismul sau exagerarea libertatii mascheaza abdicarea parintilor in fata sarcinilor si raspunderilor educative. „Este mai comod sa dai copiilor tai o libertate totala, sa-i lasi sa faca ce vor, decat sa te ostenesti sa-i conduci, sa-i ajuti sa urce treapta cu treapta drumul catre maturitate. In numele libertatii, unii parinti renunta la autoritate, devin egalii propriilor lor copii, care, abandonati, isi cauta singuri drumul in viata."[8]

Pierderea autoritatii se poate datora lipsei de consecventa, acel joc intre lucrurile interzise si cele ingaduite: intr-o zi lasi copilul sa faca ceva, iar a doua zi ii interzici cu strictete acelasi lucru. Este normal ca unele lucruri sa fie admise sau interzise in functie de circumstante, cu conditia insa, ca acestea sa fie vizibile. Interdictiile isi pierd valoarea cand, fara motiv, insemnatatea pe care o acordam lucrurilor variaza de la zero la infinit, cand formulam reguli in numele unui principiu pe care il uitam chiar a doua zi. In aceasta atmosfera instabila cresc si se formeaza multi copii despre care se crede ca sunt neascultatori, dar care au fost obisnuiti sa fie neascultatori prin acest mod de a proceda al parintilor.

J. Lock ne recomanda sa facem apel la ratiunea copilului; Herbart, dimpotriva, sustinea ca nu trebuie sa rationam cu copiii cand sunt mici, ca nu exista decat un singur mijloc de a-i conduce la disciplina – deprinderea. Pentru mentinerea disciplinei, in toate timpurile s-au folosit sanctiunile. Anctiunea constituie un regulator al actiunilor umane, ea le franeaza sau le impulsioneaza. In educatie, adultul intervine cu acest sistem de reglare, pentru a dirija comportamentul copilului.

Prima colectivitate sociala care filtreaza actiunile copilului este familia. Cand aceste actiuni corespund cerintelor educative, copilul primeste din partea familiei aprobarea prin aprecieri, prin mangaieri si laude. Aceasta forma de ii confirma copilului justetea conduitei sale, ii da incredere in fortele sale, il dinamizeaza, determinandu-l sa savarseasca si alte actiuni asemanatoare. Daca actele copilului contravin unor norme sociale sau pericliteaza

[8] Idem, p.93

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

propria-i persoana, parintele primul judecator ala cestor fapte, intervine dezaprobând si sanctionand.

O gradare judicioasa a sanctiunilor se impune, ca stabilind un echilibru intre libertatea de actiune a copilului si conducerea lui. Numai astfel se poate ajunge la dezvoltarea personalitatii si formarea spiritului de disciplina si raspundere sociala.

Unii parinti apreciaza intotdeauna pozitiv actele copilului, netinand seama de continutul lor. Astfel, obraznicia este considerata inteligenta, iar incapatanarea – personalitate; dragostea oarba pentru odraslele lor ii pun in neputinta de le recunoaste lipsurile. Acesti copii isi vor forma, cu timpul, o falsa parere asupra valorii reale a faptelor.

Alti parinti, convinsi ca numai o exigebta severa duce copilul pe drumul cel bun, exagereaza in folosirea pedepselor, aplicandu-le fara nici un fel de discernamant. De la aprecieri jignitoare la acte de violenta fizica, distanta nu este niciodata prea mare. Brutalitatea fizica neutralizeaza efectul sanctiunii, facand din copil un insensibil, sau dimpotriva, un fricos, un om lipsit de demnitate.

„Bataia jigneste si deprima profund la orice varsta. Copilul are dreptul la protectia persoanei sale fizice si morale. Abuzul de bataie impinge la vagabondaj."[9] Dar lipsa totala a autoritatii parintesti poate transforma copilul intr-un tiran, care isi va impune dorinta, acasa, la scoala, pretutindeni. Urmarile imediate vor fi: dezordinea, pretentiile exagerate, lipsa de respect. Nesupunerea copilului va creste pe masura ce el va reusi sa smulga mai multe concesii, sa-si oblige parintii la mai multe compromisuri. Pana la 6 ani, copilul trebuie sa invete sa se supuna; de la 6 la 12 ani vom face apel la intelegerea lui, bazandu-ne pe exemple, deoarece in aceasta perioada el este foarte conformist; de la 12 la 18 ani i se cere adeziunea bazata pe incredere si afectiune pentru parinti. In toate aceste perioade, parintele va da dovada de calm si stapanire de sine; cine pierde calmul, pierde autoritatea.

Folosind autoritatea vom invata copilul sa se obisnuiasca treptat cu disciplina necesara in orice colectivitate. Dar aceasta disciplina va fi bazata pe intelegere si consimtire, nu pe forta, deoarece se urmareste dezvoltarea personalitatii copilului, nu strivirea ei. Cel ce exercita autoritatea va da dovada de simtul masurii si va fi constant in

[9] Idem, p.99

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

decizii. „Nu trebuie sa uitam nici o clipa ca ceea ce impune copilului o anumita conduita este parerea la care ajunge dupa ce ne-a ascultat si ne-a observat pe noi, cei ce-i facem educatia."[10]

Exemplul

Influenta puternica a exemplului la nivelul familiei se explica prin faptul ca se bazeaza, in acelasi timp, si pe rational si pe afectiv; el contine sinteza valorilor acumulate de generatii si permite insusirea adevarurilor in mod direct, nemijlocit.

Pe plan instructiv, exemplul are functia de a face intelese cunostintele expuse teoretic; pe plan educativ, urmareste nu numai ca principiile, normele sa fie intelese, ci si ca ele sa determine atitudini, sa duca la formarea deprinderilor. Acestea se obtin prin exercitiu si convingere, care se alatura ca elemente constituante, absolut necesare, elementului afectiv. Baza psihologica a exemplului este imitatia.

La orice varsta imitatia poate imbraca forme pozitive sau negative. Formele pozitive raspund trebuintelor individuale sau sociale si sunt sustinute atat de factorii interni, personali, cat si de cei externi, sociali. Cele negative, constituind deviatii de la normal, afecteaza nu numai personalitatea, ci si societatea care este nevoita sa ia masuri impotriva lor. Iata de ce, in functie de varsta, imitatia trebuie dirijata prin educatie. Imitatia dirijata nu o exclude pe cea spontana; ele se completeaza, avand ca platforma comuna, aceleasi trebuinte.

Trecerea de la o etapa de varsta la alta, duce la inregistrarea anumitor salturi calitative pe diferite coordonate ale imitatiei.

In continua evolutie, personalitatea se depaseste mereu. Noile preocupari, rezultat al acumularilor precedente, continua sa fie subordonate varstei biologice si psihice a individului.

Tinand seama de puterea si permanenta imitatiei, ne dam seama de necesitatea orientarii ei. Fara o justa orientare la anumite varste, ea poate sa nu-si gaseasca nici

[10] Idem, p.102

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

obiectul potrivit, nici calea corecta. Rolul orientarii revine educatiei, care, considerand spiritul de imitatie al copilului ca proces dinamic, intervine pentru a sprijini formarea personalitatii.

Imitatia presupune prezenta unui model care nu poate fi gasit decat in cadrul societatii. Omul se recladeste social, se umanizeaza numai in contact cu mediul social , a carei pecete, personalitatea lui, o poarta in mod obligatoriu. „Copilul joaca roluri ca si actorul la teatru, cu tot atata convingere si uneori cu tot atata talent, roluri pe care le insuseste de la adulti si, in primul rand, de la parinti si de la fratii mai mari".[11] Cel dintai mediu al omului este familia; ea ii furnizeaza si primele modele ale comportamentului uman, primele exemple de viata, reprezentand pentru el insasi societatea.

Desigur, nu toate actiunile parintilor au aceeasi inraurire, nu toate sunt importante din punct de vedere educativ. Ceea ce face o fapta sau o atitudine sa devina exemplu este nota specifica prin care atrage atentia, detasarea de obisnuit si mai ales de puterea de sugestie pe care o exercita asupra celor din jur.

Avand in fata rezultatele pozitive, individul le compara cu cele ale propriilor sale fapte, facandu-si voluntar un examen de constiinta. Exemplele rele pot avea, mai ales prin faptul ca ies din comunul general acceptat, aceeasi putere de atractie ca si cele bune. Influenta lor negativa poate fi anihilata numai prin explicarea efectelor daunatoare. La varsta lipsita de experienta a copilariei si a adolescentei, aceasta explicatie este absolut necesara, ea ducand la formarea, pe plan rational, a convingerilor. Acestea insotesc exercitiile pe drumul formarii deprinderilor.

De ce unele exemple pozitive intalnite de copil in mediul familial nu dau roadele dorite? Uneori din cauza formei in care sunt prezentate; sunt impuse in mod rigid, ostentativ: „Vezi cum se poarta fratele tau? Asa trebuie sa te porti si tu!", sau: „Cand eram copil, eu nu faceam niciodata ca tine!"

Unele exemple apar copiilor peste puterile lor sau atat de aride, lipsite de orice bucurie de a trai, incat le resping.

---

[11] Manoil, Florica; Epuscana, Viorica – Asistenta sociala in Romania. Editura ALL, Bucuresti 1997, p.40

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

De multe ori persoana data ca exemplu nu a trezit niciodata copilului nici un fel de interes sau de dragoste, sau, ceea ce este si mai rau, a descoperit ca vorbele si faptele ei sunt in discordanta. Pentru ca exemplul bun sa fie educativ, el trebuie sa apara ca ceva firesc, izvorat din necesitatile naturale si sa imbine perfect principiile cu faptele.

Influenta educativa a parintilor nu se exercita prin cateva exemple izolate, anume confectionate, ci prin comportarea, reactiile si atitudinile lor de zi cu zi. Mai putin spectaculoase, exemplele de acest gen au mare putere de influenta, deoarece se exercita intr-un timp indelungat si in atmosfera specifica traiului in comun. Exemplele vii din viata de familie actioneaza pe toate laturile personalitatii copilului, influentand interesele, aptitudinele, dezvoltarea intelectuala.

Sunt parintii modelele preferate de copil? Firesc! Tatal, pentru copil, are dimensiuni si aptitudini mitologice. El este deci un model, un ideal spre care tinde, la care priveste cu admiratie. De aceea, tatal trebuie sa fie permanent atent la tot ceea ce face si spune, la cel mai mic gest si cuvant, deoarece nimic nu scapa copilului. Atitudinea fata de munca si limbajul parintilor influenteaza puternic copilul. Se observa o diferenta categorica de limbaj si nivel al gandirii intre copiii care previn din familii dezinteresate de aceste activitati. Daca parintii citesc, urmaresc emisiuni de stiinta, vor starni si interesul copilului pentru acestea.

„Caracterul concret – intuitiv al exemplului face din el cel mai potrivit mijloc de educatie in primii ani ai copilariei",[12] insa indiferent de varsta la care se ofera, exemplul poate fi folosit ca metoda de educatie la nivelul familiei in vederea formarii personalitatii pe toate laturile sale: intelectuala, morala, estetica, cetateneasca. Si in familie si in scoala, educatia prin munca, constituie prilejul celor mai valoroase exemple.

MUNCA

Munca are valente formative extrem de valoroase pentru orice varsta. Integrarea in viata se face prin participarea la viata, actionand, omul se formeaza si invata sa se adapteze

[12] Batranu, Emilia, op. cit., p.108

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

sau transforma mediul dupa necesitatile sale. Daca munca l-a format pe om la inceputurile existentei sale, nu mai putin ea il formeaza si astazi, prin imensa ei complexitate, prin exigentele superioare ale civilizatiei noastre.

Munca sta la baza formarii personalitatii. Toti factorii educationali o folosesc din plin, si cu atat mai mult ea trebuie folosita in familie, care nu are alt cadru de educatie decat cel al activitatilor de fiecare zi.

Exista doua feluri de efort: cel acceptat de buna voie si cel impus. De obicei, copilul refuza efortul impus, preferandu-l pe cel ce si-l alege in mod liber, acesta dandu-i posibilitatea sa se afirme asumandu-si responsabilitati.

Fiecare varsta trebuie educata astfel incat sa accepte, alaturi de eforturile dorite, deci placut, si pe cele impuse de necesitatile vietii, deseori mai putin placute. Deprinderea de a efectua cu regularitate unele eforturi cotidiene obisnuieste copilul cu efortul general, facandu-i posibila si usoara trecerea la efortul special cerut de o anumita munca, de pilda de invatatura. Copilul trebuie facut partas, pe masura puterilor lui, la munca si responsabilitati in cadrul familiei; cu toate acestea, mai sunt inca multi parinti care nu inteleg relatia dintre educatia efortului printr-o activitate practica si efortul cerut de invatatura. Ei considera necesar sa scuteasca copilul de orice alta activitate in afara de pregatirea lectiilor. Tendinta generala si marea greseala a parintilor de astazi este de a-si scuti copiii de eforturi, de a le netezi drumul, inconstienti ca asa nu-i pregatesc pentru viata. La primul contact cu asperitatile ei, cei educati astfel dau inapoi, spre marea deziluzie a celor ce i-au educat.

S-au constatat doua tendinte in influenta exercitata de familie asupra copilului, ambele gresite:

- tendinta de a impune copilului cu forta un anumit gen de munca si de a-l obliga sa-si aleaga o profesiune;
- tendinta de a-i transmite o anumita mentalitate, si anume, aceea a prestigiului sporit al muncii intelectuale in raport cu cea fizica.

Ambele sunt mai putin grave totusi, decat lipsa totala de preocupare a unor parinti.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Aportul familiei conditioneaza reusita eforturilor convergente ale celorlalti factori educativi. Influentele ei spontane sunt atat de coplesitoare incat pot contracara pe cele sistematice ale scolii. De aceea unul din imperativele pedagogice moderne este studiul profund al mediului familial.

4.2.2 Temperamentul si educatia in familie

Pentru a interveni adecvat in educatie este necesar ca parintii sa cunoasca temperamentul copilului pentru a-si explica modul in care acesta actioneaza in diferite imprejurari.

Tipul nervos. In aceasta catergorie includem copilul in permanenta miscare, cel caruia ii este imposibil sa ramana mai mult timp pe loc pentru a efectua o activitate, mai ales cand aceasta ii este impusa.

Nemiscarea il oboseste. Este nevoie de o continua succesiune a activitatilor, de o continua varietate a jocurilor pentru a-i mentine atentia. Lucreaza fara metoda, la inspiratia momentului. Randamentul scolar este fluctuant. Tot ce are durata il plictiseste. Monotonia il intristeaza.

Cea mai mare greseala pe care o pot face parintii unui astfel de copil este de a-l obliga, prin amenintari, sa nu se miste de la masa de lucru pana nu-si termina lectiile. El va fi crispat, va face eforturi si gesturi inutile, care-l vor obosi mai mult decat ar fi petrecut o dupa-amiaza intreaga jucand fotbal.

Majoritatea parintilor considera un astfel de copil ca fiind un incapatanat si incearca sa-l forteze sa se plieze in fata vointei lor. Dar el respinge tot ce vine pe calea violentei, a dispretului sau a umilintei. O pedeapsa brutala va declansa, la acest tip, reactii care pot deveni primejdioase. Fie ca va raspunde tot prin violenta oarba, fie ca va simula supunerea, va repeta, uneori in secret, actul pentru care a fost pedepsit.

Parintii trebuie sa stie sa-i trezeasca permanent interesul si emotivitatea, deoarece el poate actiona doar sub impulsul lor, sa-i lase placerea de a descoperi, desteptandu-i

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

curiozitatea in domeniul cunoasterii. Trebuie impins spre realizarea unor actiuni practice manuale, sa faca ceva palpabil, ceva ce se poate arata si spune ca este opera lui.

Tipul sentimental. Este opus celui nervos. „Copilul cu un astfel de temperament este visator, melancolic", privirea lui marturisind o sensibilitate profunda. „Sentimentalul" este inchis, introvertit, permanent aplecat spre propriul sau interior. Este un caracter complex, care se defineste printr-o viata interioara bogata, iar actiunile lui sunt lente, prelungite. Comportarea lui depinde mult de mediu; in functie de ambianta se deschide sau se inchide sufleteste. Daca aceasta ii este familiara, se comporta normal; daca este noua pentru el, devine timid, se adapteaza greu.

E foarte sensibil la parerea altcuiva despre el; desi afiseaza indiferenta, nu ne poate insela asupra unui singur lucru: nevoia imperioasa de dragoste. „Este foarte vulnerabil; in fata reprosurilor nu se revolta, ca „nervosul", ci se inchide in sine, simtindu-se ranit profund."[13]

O schimbare brusca – un soc afectiv pe plan familial sau un esec scolar – ii arunca in mutism si izolare, in repliere profunda, din care va fi uneori imposibil sa-i smulgem. In aceasta stare pierd orice vitalitate; devin incapabili de orice efort, devin astenici in adevaratul sens al cuvantului. Sa nu comitem greseala de a confunda starea astenica in care se afla realmente in aceste imprejurari, cu lenea.

Familia are un rol hotarator; copilul care se incadreaza in acest tip are, mai mult ca oricare altul, nevoie sa se simta inconjurat de atentia afectuoasa a celor din preajma lui. Stiind ca parintii ii poarta de grija, se simte mai puternic si devine realmente capabil sa infrunte dificultatile. Familia trebuie sa fie drumul prin care patrunde in societate, afirmandu-se.

Mama este prima punte care il leaga de restul lumii, daca aceasta punte lipseste, el nu gaseste nimic sa o inlocuiasca si se afunda in izolare. Pentru el familia este cetatea care asigura spatele frontului, in care armata se refugiaza in caz de infrangere si in care se

[13] Batranu, Emilia - Op. cit., p. 159

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

retrage pentru refacerea fortelor. Climatul familial protector va amortiza loviturile din afara, ii va furniza puterea sa le infranga.

Familia are datoria sa-i usureze contactele, primindu-i amicii, dandu-i libertatea sa iasa in lume atunci cand doreste, ajutandu-l sa participe la activitatile de grup: sporturi, excursii, intreceri.

Actiunea concreta, angajata, il va scoate pe „sentimental" din emotivitate, din cercul vicios al indoielilor, al desecarilor, sporindu-i increderea in posibilitatile creatoare, deschizandu-i orizontul succeselor.

Tipul coleric. Sunt inclusi in aceasta categorie cei despre care spunem ca „iau foc repede si daca ii contrazici se aprind, daca-i inchizi sar pe fereastra, daca folosesti forta impotriva lor urla, dau cu pumnii, cu picioarele, pana te lasi pagubas".[14]

„Colericul" nu suporta autoritatea nimanui; stie sa se descurce singur in orice imprejurare. Are si el perioade de apatie in care nu numai ca-si pierde vivacitatea, dar se comporta ca un „bebe", pe care trebuie sa-l impaci cu mangaieri, ceea ce probeaza ca, in masura in care sunt iritabili, „colericii" pot fi si sensibili.

Traind permanent in prezent, acaparat complet de aventura clipei, „colericului" ii este imposibil sa se gandeasca la ce va fi in viitor. De aceea va trebui sa gandeasca parintii in locul lui, sa-l fereasca de primejdiile in care il pot impinge starea de impulsivitate si gustul pentru aventura. Cand un coleric cauta singuratatea este un semn rau; de aceea incercare de a-l izola de prieteni l-ar duce la imbolnavire.

Sa evitam, mai ales, sa-l tratam cu raceala, incercand sa-l pedepsim prin indiferenta noastra, deoarece are nevoie de afectiune si simpatie. Foarte mandru, desi va suferi, va intoarce spatele colectivului care l-a exclus si va incerca sa gaseasca aiurea compensatie, adesea primejdioase pentru el.

In educatia unui „coleric" vom face apel la autocontrol, la stapanirea de sine si mai ales la sentimente.

[14] Idem, p. 162

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Fiind foarte receptiv la influenta mediului, sa avem grija sa-i oferim un mediu familial stabil si unitar; numai un astfel de mediu poate sa-i dea si lui stabilitatea si unitatea care-i lipsesc total.

Tipul pasional. Este tipul in totala opozitie cu „colericul". Se remarca prin seriozitate.

Privirea lui este la fel de intensa, de interorizata ca si a „sentimentalului", dar fara melancolia specifica acestuia.

Copil, la varsta frageda, ramane absorbit mult timp de jocurile sale si nu-i place sa fie deranjat. La scoala pare mult mai matur decat colegii sai si cand este inteligent este primul in clasa.

Parintii unui astfel de copil sunt fericiti, crezand ca-l vor educa usor, ca nu vor avea nici o problema cu el. Ei se inseala, fiindca micul „pasional" este foarte susceptibil si incapatanat. El nu viseaza; el munceste si vrea sa fie primul peste tot, vrea sa conduca peste tot. Cei ce incearca sa i se opuna sa se fereasca, chiar daca ii sunt parinti, pentru ca poate deveni de o violenta surprinzatoare.

Ca educatori, ii castigam increderea dandu-i sarcini de raspundere, pe care le va indeplini cu constiinciozitate, punctualitate si eficacitate, fiindca este un organizator innascut. El se impune prin seriozitate si va straluci in orice profesie.

Sunt greu de educat deoarece accepta greu sa fie condusi, sfatuiti, chiar daca raspund politicos la interventiile noastre in acest sens. A te indoi de calitatile lor inseamna a le aduce o jignire personala. In tot ceea ce fac, nu conteaza decat pe ei insisi, de aceea le place sa munceasca singuri. Au un simt al proprietatii foarte dezvoltat.

Micutii „pasionali" sunt foarte rezonabili, dar nu intotdeauna si obiectivi. Uneori calmul rezonabil este inlocuit de o incapatanare teribila. De aceea sa evitam sa fim ironici cu ei, sa ne amestecam in modul in care isi intrebuinteaza timpul, sa ne opunem dorintei lor de a munci singuri.

In educarea lor sa nu folosim forta, deoarece nu cedeaza niciodata in fata ei. Cea mai buna cale este cea a exemplelor de stapanire de sine si cea a distragerii atentiei prin

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

schimbarea ocupatiei. Sa le propunem sa iasa la plimbare sau sa faca ceea ce le place pentru a-i impiedica sa faca ceea ce nu trebuie.

Educatorul trebuie sa-si tina promisiunile si amenintarile, deci sa le si masoare, in prealabil, cu grija. Sa fie constant in ceea ce afirma, in judecatile si aprecierile sale, altfel risca sa fie criticat pe fata imediat.

Cel mai important pentru el este sa-l obisnuim sa coopereze cu altii, integrandu-l in organizatii cu scopuri umanitare, deoarece stim ca-i place organizarea si are simtul ierarhiei sociale.

Tipul sanguin. Este printre tipurile de temperament destul de raspandite, totusi greu de recunoscut side caracterizat, deoarece este tipul cel mai plastic. Extrem de permeabil la influentele mediului.

La prima vedere pare un copil echilibrat. Este surazator, fara urma de timiditate, gentil cu camarazii, in largul sau cu adultii, are mult farmec de care se foloseste in mod constient. Este siret, abil, diplomat si foarte grijuliu cu micile sale interese; stie sa aranjeze totul in avantajul sau. Este supus si disciplinat, dar numai cand este supravegheat.

Nu are deloc simtul moralului, dar are prieteni pentru ca stie sa organizeze, este bun jucator si descurcaret. Cand este inteligent, inteligenta sa este practica si concreta; poate sa munceasca dar isi economiseste cu grija eforturile.

Ceea ce caracterizeaza, in general, acest tip, este absenta unei vieti interioare; este inspaimantator de gol. Nu are probleme morale, nu are scrupule, se multumeste sa-si ia drepturile fara sa-si indeplineasca indatoririle.

Sa nu apelam la constiinta lui morala; sa facem uz de autoritate, constanta si severitate. O masura ferma nu-i poate face decat bine, mai ales daca il obligam sa aleaga intre a-si face minimum de indatoriri si o pedeapsa sau o privatiune penibila. Acesti mici si apoi mari lasi trebuie sa fie ajutati sa infranga greutatile, nu sa le intoarca spatele.

Vom miza pe singurele lor calitati: memoria, usurinta cu care invata limbile straine si atractia pe care o exercita asupra lor frumosul si succesul, pentru care au un adevarat cult.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tipul flegmatic. Flegmaticul se caracterizeaza prin ritmul sau extrem de lent. Copiii cu un asemenea temperament au nevoie nu numai de un timp de adaptare, dar si de o cadenta lenta in tot ceea ce fac, ceea ce ii duce la exasperare pe unii parinti. Acesti copii au nevoie sa stie, cu mult inainte, ceea ce au de facut, pentru ca le trebuie mult timp sa-si organizeze munca si mult timp sa intre in actiune.

Au oroare de munca facuta in graba; au tipicurile lor din care nu poti sa-i scoti. Calmi, fara emotii, nu sunt totusi insensibili; pot fi chiar tandri si afectuosi. Calmul le face judecata dreapta si au simt critic foarte dezvoltat.

A incerca sa-i scoti din ritmul lor prin metode brutale este inutil, deoarece se inchid, raspunzand printr-o riposta care le este la indemana: incapatanarea.

Parintii trebuie sa-i fixeze scopurile, dar sa-i lase lui alegerea mijloacelor. Sa i se ofere prilejul sa iasa din cochilie, luandu-l in colectivitate, dandu-i posibilitatea sa comunice, deoarece este extrem de tacut, fapt care il impiedica sa lege prietenii.

Metoda care nu da gres este sa-l facem sa indrageasca un sport: tenisul, turismul, excursiile in general, deoarece il scot din obiceiurile lui.

Limfaticul. Este tipul care nu se supara niciodata de nimic si care se lasa purtat de viata cu o liniste imperturbabila. Ii place compania, dar se complace indeosebi in mediul familial, unde se simte bine fiindca este protejat.

Limfaticii sunt gurmanzi, fac parte din copiii rasfatati, care iubesc viata, placerile ei si indeosebi propriul corp.

Excesul de hrana si de somn sunt singurele lucruri care nu-i obosesc pe acesti mari lenesi, care in viata se complac cu rolul spectatorului.

Cei cu astfel de temperament n-au pasiune pentru nimic. Educatorul trebuie sa se fereasca sa faca din ei niste rasfatati sau, dimpotriva, niste martiri. Exasperati de aceste fiinte lipsite de vointa, pot descori gresi, neincetand in a-i brusca, in a fi fara mila fata de ei. Trebuie gasita calea de mijloc si, mai ales, sa-i ajutam sa lupte impotriva propriei inertii.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Metodele vor fi energice, fara a fi exagerat de severe, mai ales ca uneori ne putem insela; in loc de un „limfatic" putem avea un copil bolnav, un dezechilibrat glandular.

Nu tuturor parintilor le este usor sa-și incadreze copilul intr-unul din tipurile descrise si aceasta deoarece nu exista tip cu delimitari precise; ele oscileaza intre cele prezentate mai sus. Este bine sa consultam un specialist in aceasta directie, deoarece cunoasterea temperamentului este absolut necesara in actiunea de formare a personalitatii.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BIBLIOGRAFIE

1. Andreicut, Andrei, **Dragoste, libertate si sex responsabil**, Editura Reintregirea, Alba-Iulia, 2001.
2. Balenty, Lucia, Elisbeta, **Mama, invata sa ma ingrijesti**, Ed. Medicala, Bucuresti, 1965
3. Banciu, Dan;Radulescu, M.,Sorin;Vioca, Marin, **Adolescentii si familia**, Editura Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti, 1987.
4. Batranu, Emilia, **Educatia in familie**, Editura politica, Bucuresti, 1980
5. Barzu, Ana;Gerbut, Aloit, Art. Familia dezorganizata si dezvoltarea psihica a copilului in rev. **Psihologia**, Editura Societatea stiinta si tehnica, ianuarie 1999
6. **Biblia**, Editura Institutului Biblic si Demisiune al Bisericii Ortodoxe Romane, Bucuresti, 2001
7. Bontas, Ioan, **Pedagogie**, Editura ALL, Bucuresti, 1994
8. Ciuperca Cristian, Art. Divortul si opinia publica in rev. **Psihologia**, Editura Societatea Stiinta si Tehnica, septembrie, 1994
9. Debesse, Maurice, **Etapele educatiei**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1981
10. Golu, Pantelimon;Verza, Emil;Zlate, Mielu, **Psihologia copilului**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1993
11. Goodman, Norma, **Introducere in sociologie**, Editura Lider, Bucuresti, 1992
12. Joubel, Henri;Bertrand, Paul, **Dictionar al Educatiei in familie**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1968
13. Maica Magdalena, **Sfaturi pentru o educatie ortodoxa a copiilor de azi**, Editura Deisis, Sibiu, 2000
14. Manoiu, Florica; Iepureanu, Viorica, **Asistenta sociala in Romania**, Editura ALL, Bucuresti, 1997
15. Mihailescu, Ioan, **Familia in societatile europene**, Editura Universitatii din Bucuresti, 1999

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

16.Popeanga, Vasile, **Scoala si colectivitatea sociala**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1970

17.Popescu-Neveanu, Paul;Zlate Mielu;Cretu, Tinca, **Psihologie**, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1991

18.Popovici, Helena, Art. **Copii ocrotiti au nevoie de noi.Cum ii ajutam? in rev. Relatia educator-copil-parinte in actiunea educationala.Riscuri si probleme sociale,** Bucuresti, 2000

19.Postelnicu, Constantin, **Fundamente ale didacticii scolare**, Editura Aramis, Bucuresti, 2000

20.Rascanu, Ruxandra, **Psihologie medicala si asistenta sociala**, Editura stiinta si tehnica, Bucuresti, 1997

21.Rosca, Cristinel, Art. **Relatia copil institutionalizat-familie in rev, Protecti sociala a copilului. Familia in contextul educatiei integrate, nr.10/2001**

22.Shapiro, Stanley;Skinulis, Karen; Skinulis Richard, **Cum devenim parinti mai buni.Ghid practic**, Editura Humanitas, Bucuresti, 1999

23.Totoran, Isidor;Zagarean, Ioan, **Dogmatica ortodaxa**, Editura Renasterea, Cluj-Napoca, 2000

24.Verza, Emil; Verza, Emil, Florina, **Psihologia varstelor**, Editura Prohumanitate, Bucuresti, 2000

25.Zamfir, Catalin(coord.), **Politici sociale in Romania:1990-1998**, Editura Expert, 1999

26.Zamfir, Catalin;Vasceanu, Lazar(coord.)**Dictionar de sociologie**, Editura Babel, Bucuresti, 1998

27.Zamfir, Elena;Zamfir, Catalin, **Politici sociale.Romania in context european**.Editura Alernative, Bucuresti, 1995

28.***, **Dictionar Enciclopedic Roman**, Editura politica, Bucuresti, 196

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUPRINS:

CAP. I. FAMILIA ŞI ROLUL EI ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI.....5
1.1 Conținutul conceptului de familie.....5
1.2 Tipuri de familii.....7
1.3 Funcția educativă a familiei.....10
1.3.1 Rolul familiei în creșterea și educarea copiilor.....10
1.3.2 Educatia copilului in perioada 0-3 ani.....14
1.3.3. Educatia copilului in perioada 3-6 ani.....18
1.3.4 Educația copilului în perioada 6-15 ani.....22
1.3.5 Educatia adolescentului – 15-18 ani.....25

CAP.II. IPOTEZELE, OBIECTIVELE SI METODOLOGIA LUCRARII.....27
2.1 Ipotezele lucrarii.....27
2.2 Obiectivele lucrarii.....27
2.3 Metodologia lucrarii.....27

CAP. III PREZENTAREA, ANALIZA SI INTERPRETAREA REZULTATELOR CERCETARII.....29
3.1 STUDII DE CAZ.....34

CAP. IV CONCLUZII SI RECOMANDARI.....41
4.1 Concluzii.....41
4.2 Recomandari.....45

BIBLIOGRAFIE.....61

CUPRINS.....63

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ISBN: 978-606-8060-17-0

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY